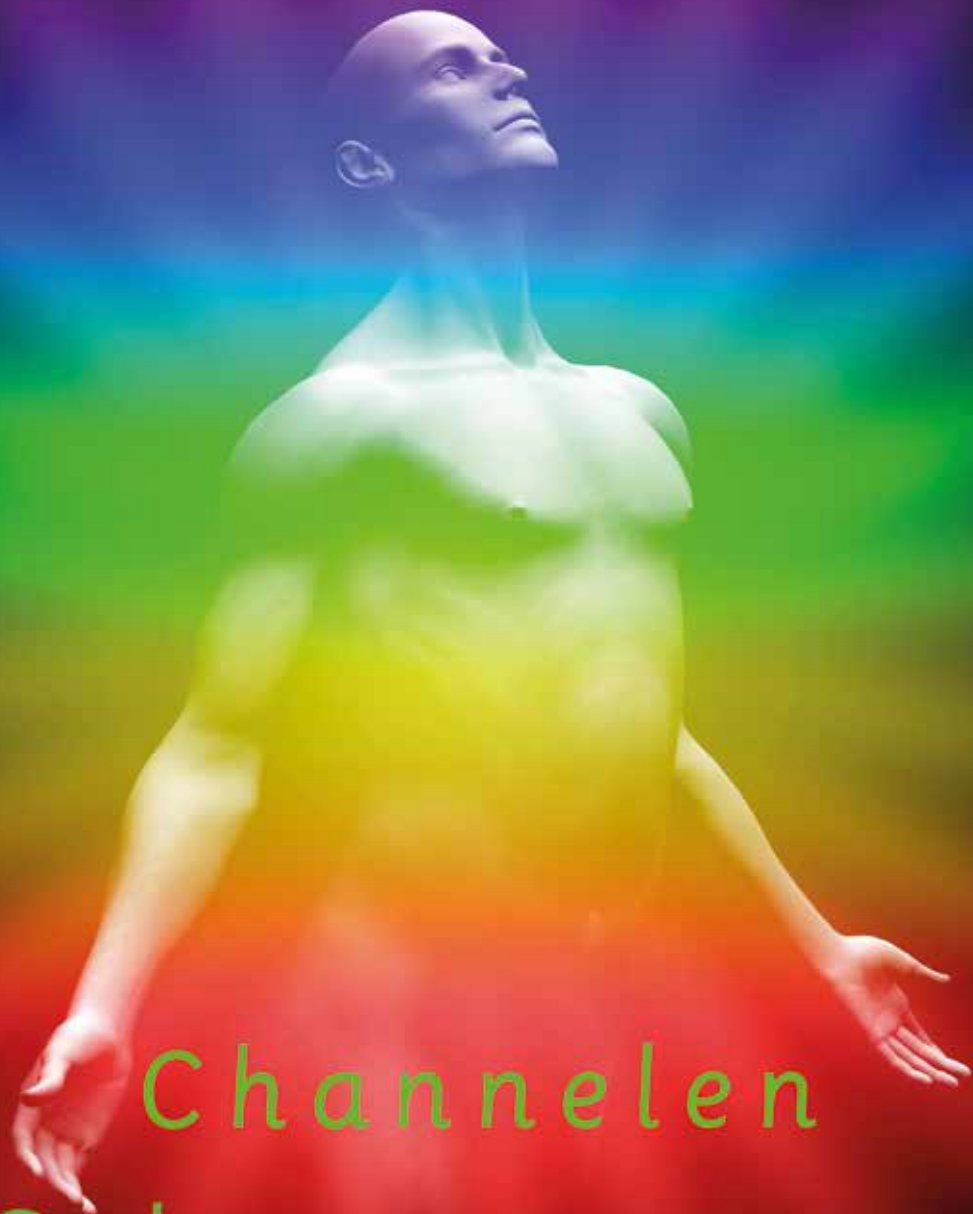

Promise

Bijbels denken over gezondheid 36ste jaargang Oktober 2020

De geestelijke mens

Channelen

Seks en moraal

Kinderen en de hel

De geestelijke

1. Inleiding

De Bijbel spreekt over de ‘geestelijke mens’, namelijk in 1 Cor. 2:15: “Maar de geestelijke mens beoordeelt alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld”. Wat moeten we onder ‘geestelijke mens’ verstaan?

Voordat we daarop gaan inzoomen, zullen we eerst kijken naar de mens en de verschillende aspecten of dimensies van de mens (het mens-zijn). De mens is de kroon van Gods schepping en bedoeld als beeldrager van God, en die is geschapen voor een relatie met God, de medemens en ook de schepping rondom hem.

Geest-ziel-lichaam

De mens is een samengesteld en zelfs geïntegreerd geest-ziel-lichaam wezen. De mens heeft dus zowel een lichaam (uiterlijk), een ziel en geest (innerlijk).

Deze aspecten of dimensies zijn via een zeer complexe wisselwerking met elkaar verbonden en verweven. We hoeven alleen maar te denken aan bijvoorbeeld lichamelijke ziekten die veroorzaakt zijn door bijvoorbeeld innerlijke spanningen (psychosomatische ziekten) (2,3,5).

2. Lichaam

We gaan voorbij aan het gegeven dat ieder al of niet tastbaar voorwerp of object (materie) een lichaam kan worden genoemd en dat naast fysieke lichamen ook maatschappelijke instellingen een lichaam kunnen worden genoemd, bijv. Wetgevend Lichaam, Openbaar Lichaam Rijnmond.

En de Bijbel spreekt over de gemeente van Jezus Christus als het (universele) Lichaam van Christus (1 Cor. 12:27; Ef. 4:12).

Lichaam deels onzichtbaar

Ons lichaam of lijf is het fysieke, natuurlijke deel van de totale mens. Het is deels zichtbaar (de buitenkant), maar deels ook onzichtbaar, denk aan bijvoorbeeld de diverse inwendige organen. Maar door middel van operaties of met technische middelen kan men de binnenkant van het lichaam zien of kan het zichtbaar worden gemaakt.

Lichaam is niet minderwaardig

We willen benadrukken dat het lichaam zeer waardevol is. Het is een geschenk van God, en zeker niet minderwaardig of zondig. Zelfs zien we in de Bijbel het grote respect voor het ontzieldde lichaam van een overleden persoon; het moet daarom eervol worden begraven.

Het lichaam van de mens wordt een tempel van de Heilige Geest genoemd waarmee we God mogen verheerlijken!

mens

(1 Cor. 6: 19 en 20). Het menselijk lichaam is een ontzagwekkend wonder van Gods scheppingskracht. Als we bedenken hoe uit een minuscule zaad- en eicel (waarin kennelijk alle benodigde informatie is opgeslagen) een lichaam wordt gevormd met daarin beenderen, organen, spijsverteringsprocessen, bloedsomloop, zenuwen, hersenen, etc., en die op elkaar inwerken, dan kan men niet anders dan God aanbidden voor Zijn grootheid die wij met ons verstand niet kunnen bevatten.

Lichaam is geen gebruiksvoorwerp

We mogen het lichaam beslist niet loskoppelen van ziel en geest door het alleen maar te zien als een neutraal gebruiksvoorwerp of een genotsmiddel zoals helaas naar voren komt in het artikel over seks en moraal in dit nummer. En voorts dient er een balans te zijn tussen

het verwaarlozen of onderdrukken van het lichaam (ascese) en het vergoddelijken van het lichaam (de lichaamscultus).

Later een opstandingslichaam

Niettemin is het lichaam wel ondergeschikt aan de ziel en de geest. Immers de (eeuwige) redding van de mens betreft alleen zijn innerlijke mens, dus zijn ziel en geest (Matt. 16:26; Hand. 2:27; Jak. 5:20), want bij het sterven vergaat het vergankelijke lichaam en keert het terug tot stof. Overigens ontvangen we later op de vernieuwde aarde een verheerlijkt opstandingslichaam dat onvergankelijk zal zijn (1 Cor.15).

3. Ziel

De ziel is ons zelfbewustzijn (het besef van het bestaan van een werkelijkheid om je heen en het besef van het eigen ik, dus dat je zelf ook bestaat), onze persoonlijkheid; het is een soort 'schakel' tussen lichaam

en geest, en behoort tot twee 'werelden', namelijk de natuurlijke (stoffelijke) en de innerlijke (geestelijke) wereld.

Nephesh

Het Hebreeuwse woord voor ziel is 'nephesh', dat is de levensgeest, de levende ziel, het ik. Hier zien we al dat de begrippen ziel en geest niet altijd scherp onderscheiden worden, en zeker ook niet te scheiden zijn. Het Griekse woord voor ziel is psuchè: verstand, wil, gevoel, emotie.

Functies van de ziel

Maar dat zijn m.i. functies van de ziel. Wij ervaren gevoel (pijn, vreugde, verdriet, etc.), we hebben wensen en verlangens en we maken keuzes of wilsbeslissingen met onze wil, en denken na met onze hersenen (verstand). In de Bijbel heeft het woord 'ziel' een tweeledige betekenis, het innerlijk, de persoonlijkheid, het 'ik' van

de mens, en ook de gehele mens. Adam werd een levende ziel (1 Cor. 15:45). Dat de verschillende aspecten naast elkaar een rol spelen, zien we bijvoorbeeld in Matt. 22:37- "Hij zei tot hem: Gij zult de Here, uw God, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand".

Met hart en ziel

Met hart en ziel betekent: met je hele wezen, met liefde en toewijding. 'Hart' en ook 'nieren' wordt in de Bijbel vaak gebruikt voor ons innerlijk (o.a. Jer. 11:20, 20:12; Openb. 2:23).

Een bekende vraag is: ben ik of heb ik een ziel? Omdat het 'ik' en de ziel zo met elkaar verweven zijn, worden ze soms met elkaar vereenzelvigd, en zegt men dat we een ziel zijn, maar strikt genomen heb ik een ziel. Alleen het 'ik' is.

4. Geest

In de Hebreeuwse Bijbel zien we twee woorden voor 'geest', namelijk ruach (adem, gezindheid, denken, kracht) en neshamah (adem van alle levende wezens, het leven van de mens). Door de geest (neshamah) die God in de mensheid heeft geblazen, werd de mens levend (een ziel).

Pneuma

Het Griekse woord voor 'geest' is pneuma (levensadem, vitale energie). "De geest van het dochttertje van Jairus keerde terug zodat zij weer levend werd" (Luk.8:55). Paulus stelt doorgaans twee kanten van de mens tegenover elkaar: pneuma en nous (geest en verstand - Rom. 7:23), pneuma en soma (geest en lichaam - Rom. 8:10), pneuma en sarx (geest en vlees - Gal.

5:16) en pneuma en psuchè (geest en ziel - 1 Cor. 15:45).

Contact met God

De menselijke geest is dat deel van onze innerlijke mens waarmee de mens contact en relatie heeft met God; en het is dat deel van (het innerlijk van) de mens waarmee Gods Heilige Geest zich verbindt. De geest heeft betrekking op onze levenswandel met God. De Bijbel waarschuwt ons ervoor dat wij met onze geest géén contact zoeken met geesten die niet uit God zijn, dus demonen of boze geesten.

Betekenis

Ook komt men als betekenis van 'geest' tegen: intuïtie, geweten en (God) bewustzijn. Verder zijn er diverse andere betekenissen zoals bijvoorbeeld: boze geest, demon, geestverschijning, brein, denkvermogen, gedachten, manier van denken, mind, gezindheid, gerichtheid, instelling, sfeer, etc.. Bekend zijn uitdrukkingen als: 'scheiding der geesten', 'de geest geven' (o.a. Gen. 25:8; 35:29; Matt. 27:50; Joh. 19:30), 'de geest krijgen', 'helderheid en tegenwoordigheid van geest', 'het staat me helder voor de geest', 'handelen in de geest van', en 'niet naar de letter maar naar de geest' (gezindheid).

Hart

In de Bijbel komen we ook vaak het woord 'hart' tegen in de betekenis van onze geest, ons diepe innerlijk. Bij voorbeeld: "Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de oorsprongen des levens" (Spr. 4:23) en "opdat de God van onze Here Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u

geve verlichte ogen uws harten.. (Ef. 1:17,18).

5. Geest en ziel

Het onderscheid tussen geest en ziel is niet eenduidig. Soms zou ruach (geest) ook het wezen en de persoonlijkheid van de mens betekenen, anderen menen dat de persoonlijkheid tot de ziel behoort. Ook ziet men de ziel als het innerlijk van de mens. Zoals we eerder zagen, maakt de Bijbel geen duidelijk onderscheid tussen ziel en geest.

Bewustzijn

In elk geval zijn geest en ziel de innerlijke, de niet-materiële aspecten of dimensies van de mens. Uiteraard bestaat er een innige samenhang tussen geest, ziel en lichaam. Ze beïnvloeden elkaar. Het zeer moeilijk of zelfs niet te vatten begrip 'bewustzijn' heeft m.i. zowel betrekking op functies van de ziel (wil, gevoel, emotie en denken) als van de geest (spreken, bidden, gezindheid). Waar het bewustzijn zich precies bevindt, is ook nog steeds een raadsel.

6. Ongeestelijk

Een ongeestelijk mens is iemand die alleen maar rekening houdt met zijn zintuigen en verstand, maar die geen rekening houdt met het Woord van God en de leiding van de Heilige Geest. Het begrip 'ongeestelijk' kan ook betrekking hebben op het geen rekening houden met het bestaan van het bovennatuurlijke.

De Heilige Geest

De Bijbel is door de Heilige Geest geïnspireerd (zie 2 Petrus 1: 20,21), daarom kunnen we de Bijbel alleen lezen en de

werkelijkheid begrijpen met behulp van de Heilige Geest, want de menselijke geest is te beperkt om het te verstaan (zie par. 9). Voor het verstand zijn bepaalde geestelijke waarheden zelfs absurd: “Doch een ongeestelijk mens aanvaardt niet hetgeen van de Geest Gods is, want het is hem dwaasheid en hij kan het niet verstaan, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is” (1 Cor. 2:14).

7. Geestelijk

‘Geestelijk’ is wat betrekking heeft op de geest, het innerlijke leven. Andere betekenissen van ‘geestelijk’ zijn: immaterieel, onstoffelijk, mentaal, psychisch, zingend. Geestelijke of mentale gezondheid is de persoonlijke beleving van welzijn, zelfstandigheid en bekwaamheid om met de omgeving, met medemensen en met problemen en ziekten om te gaan. Door de leiding van de Heilige Geest leren we Gods waarheid over ons leven kennen en kunnen we die toepassen voor ons leven in de natuurlijke wereld, dus op aarde. Dus geen wazige zweverigheid of luchtftietserij, maar concrete realiteit.

Enkele Bijbelteksten.

“Daarom houden ook wij sedert de dag, dat wij dit gehoord hebben, niet op voor u te bidden en te vragen, dat gij met de rechte kennis van Zijn wil vervuld moogt worden, in alle wijsheid en geestelijk inzicht” (Kol. 1:9). Geestelijk inzicht kan men opvatten als inzicht van en door de Heilige Geest, maar ook inzicht in processen in de geestelijke wereld, de hemelse gewesten (o.a. Ef. 6:12), zoals het onderkennen van de strategie van de boze. Paulus schrijft: “Want zijn gedach-

ten zijn ons niet onbekend” (2 Cor. 2:11).

Levende stenen

“En laat u ook zelf als levende stenen gebruiken voor de bouw van een geestelijk huis, om een heilig priesterschap te vormen, tot het brengen van geestelijke offers (dankzegging en aanbidding), die Gode welgevallig zijn door Jezus Christus” (1 Petr. 2:5). Het geestelijk huis is een metafoor van de gemeente van Jezus Christus waarin de Heilige Geest woont .

“Gezegend zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus, die ons met allerlei geestelijke zegen in de hemelse gewesten gezegend heeft in Christus” (Ef. 1:3). ‘Geestelijke’ zegen is de zegen die we ontvangen door de Heilige Geest en die wij in ons innerlijk ervaren zoals bijv. vrede en blijdschap (Rom. 14:17).

8. De geestelijke mens

Door de zondeval zijn alle mensen gescheiden van God en daardoor in geestelijke zin dood (Ef. 2:1; Kol. 2:13). Door geloof in Jezus wordt een mens wedergeboren, en dat gebeurt in de geest van de mens door de Heilige Geest. Gods leven komt zo in de mens. Een geestelijk mens is een gelovige in wie de Geest van God woont en die zich in volkomen besef van totale afhankelijkheid laat leiden door de Heilige Geest.

Leiding van de Heilige Geest

De basis voor het onder leiding van de Heilige Geest handelen van de geestelijke mens is geloof in de waarheid van Gods Woord. Jezus was de meest volmaakte geestelijke mens, die alleen maar deed wat Hij Zijn hemelse Vader had doen of van Hem hoorde (Joh. 8:38; 12:49;

15:15) en die ondanks het feit dat Hij een man van smarten was (Jes. 53:3), toch een volmaakt emotioneel leven leidde (4). Alleen Hij kon zeggen: “Ik ben de weg en de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door Mij” (Joh. 14:6).

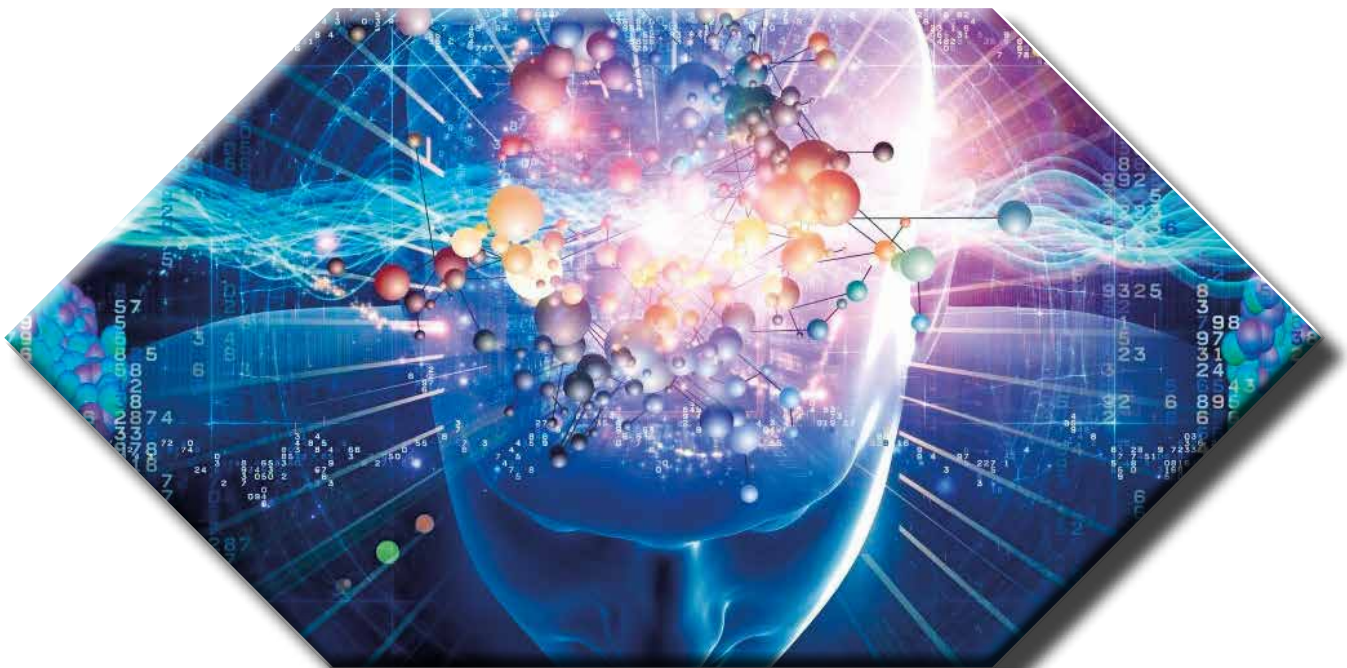
Waarheid in het verborgene

Het door geloof (leren) kennen van de waarheid gaat voor ons niet zomaar. Het vraagt een bepaalde bereidheid om de waarheid te willen leren kennen. God wil volkomen waarheid in ons binnenste. Psalm 51:6 – “Zie, Gij wilt waarheid in het verborgene, in het geheim maakt Gij mij wijsheid bekend”. Hebben we de waarheid lief (en ook Jezus, die De Waarheid is en Die in de wereld is gekomen om voor de waarheid te getuigen [Joh. 18:37]), meer dan onze familie of traditie en zelfs ons eigen leven?

Waarheid en heiliging

Elke dwaling, dus elke afwijking van de waarheid, houdt ons af van de volledige doorwerking van Gods bedoeling met ons leven. God openbaart Zijn waarheid alleen aan hen die bereid zijn alles los te laten en, waar nodig, de onderste weg te gaan. Waarheid kost alles, wij moeten bereid zijn alles op het altaar te leggen.

Het klinkt misschien hard en zwaar, maar wij zullen er nooit spijt van krijgen want het zal ons en anderen tot zeer grote zegen en vreugde strekken. De Heilige Geest werkt aan onze heiliging en zal ons steeds voller van de waarheid maken. Dat betekent niet alleen dat we de waarheid kennen en erkennen, maar dat we ook ernaar en erin leven, en dus waarheid worden en zijn.

Niet 'zweverig'

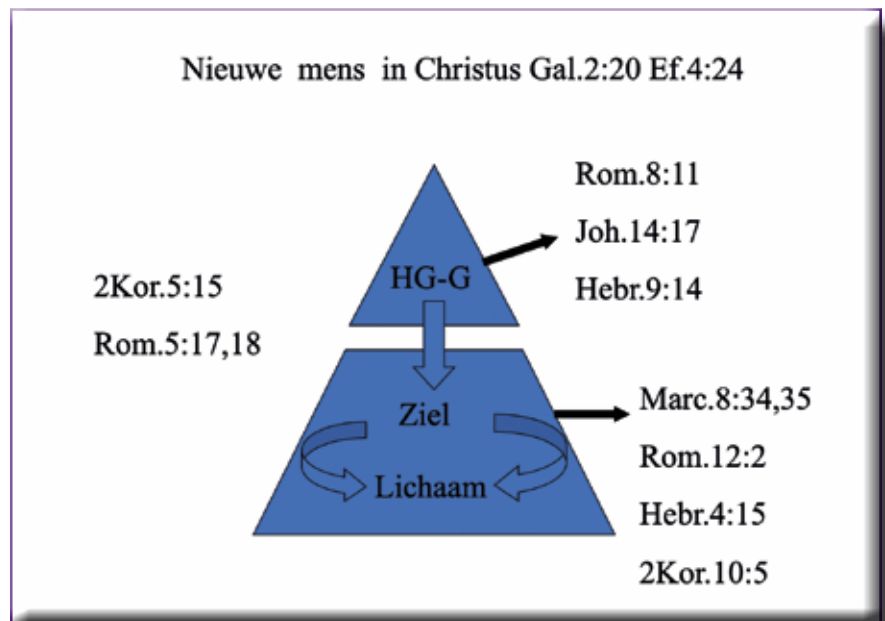
Opgemerkt moet worden dat een geestelijk mens geen geest of iets zweverigs is, maar nog steeds een mens is met een lichaam (later een verheerlijkt lichaam waarvan wij ons nog geen enkele voorstelling kunnen maken), een ziel (met gevoel en verstand) en een geest (met een bepaalde gezindheid). En hij behoudt ook zijn wil, maar die is niet meer onafhankelijk van of ongehoorzaam aan God, maar neemt graag beslissingen naar Gods wil.

Natuurlijk en vleeselijk

Omdat het de natuurlijke mens (die alleen maar rekening houdt met het zichtbare) en de vleeselijke mens/christen (die vooral wordt 'geleid' door zijn emoties en begeerten) ontbreekt aan inzicht, wil de Heilige Geest leiding en onderscheidingsvermogen geven, en kan Hij het verstand van de mens verlichten. "Maar de geestelijke mens beoordeelt alle dingen ['Want ons heeft God het geopenbaard door de Geest. Want de Geest doorzoekt alle dingen, zelfs de diepten Gods' - 1 Cor. 2:10], zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld" (1 Cor. 2:15). Hij hoeft geen achterdocht en wantrouwen te hebben.

Geestelijke groei

"En Hij, de God des vredes, heilige u geheel en al, en geheel uw geest, ziel en lichaam moge bij de komst van onze Here Jezus Christus blijken in allen deelen onberispelijk bewaard te blijven" (1 Thess. 5:23). Door de leiding van de Heilige Geest ontstaat geestelijke groei, dit is

goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing (Gal. 5:22).

En dat niet alleen, ook dat wij de werken van Jezus (zullen) gaan doen, "Want met reikhalzend verlangen wacht de schepping op het openbaar worden der zonen Gods" (Rom. 8:19), dat zijn zij, de geestelijke mensen, die door de Geest Gods geleid worden (Rom. 8:14).

9. Geest en verstand

Tot slot nog enkele opmerkingen over de relatie tussen geest en verstand. Een belangrijke vraag die vaak wordt gesteld, is die naar de verhouding tussen geloof (van

Vertrouwen in God

Want als de mens zelf het bewijs zou willen vinden dat die weg inderdaad de beste is, dan zou het niet Gods weg zijn, maar de eigen weg van de mens volgens zijn eigen beredenering. Het geloof, het vertrouwen in God is van een andere orde, namelijk een hogere vorm van waarheid (diepe innerlijke zekerheid) dan 'bewijsbare' waarheid (want elke redenering gaat uit van een bepaald basisuitgangspunt, en dat hoeft niet perse juist te zijn).

Het 'dwaze' van God

Het dwaze van God is wijzer dan de mensen (1 Cor.1:25). Het belangrijkste is niet ons verstand of gevoel, maar onze verbondenheid (Hesed) met God. Bovendien, zonder geloof kunnen we God niet welgevallig zijn (Hebr. 11:6). Het is dus niet een zaak van het intellect alleen, maar van een keuze om zonder bewijs Gods weg te volgen. Dit kan alleen door de Heilige Geest. En wat blijkt nu het mooie en fascinerende te zijn? Als men eenmaal ertoe besloten heeft om zonder bewijs en in geloof en vertrouwen de weg van God te gaan (geloofsstap na geloofsstap), volgt daarna, dus achteraf, een steeds doorgaande overvloed aan bevestigingen (en bewijzen) voor de juistheid van die keuze, ook voor ons verstand, ons intellect!

Wijsheid van mensen

Wie echter liever toch via beredenering, dus via het intellect, God wil vinden, zal ontdekken dat het een doodlopende weg is. Ook al is het zo dat de mens met zijn verstand kan concluderen (doorzien) dat er een God moet zijn (Rom. 1:20), hij komt nooit in Gods Koninkrijk door beredenering. Het gaat boven ons begrip om het wezen van de geest te begrijpen

een proces van "heiliging zonder welke niemand de Here zal zien" [Hebr. 12:14]) waarin wij steeds meer op Jezus Christus gaan lijken, dus steeds meer gelijkvormig aan Hem gaan worden.

Geestelijke vrucht

Er ontstaan mooie eigenschappen zoals eerlijkheid, vergeving, ontferming, wijsheid (Kol. 3: 12,16) en het is zelfs de bedoeling dat wij deel zullen krijgen aan de goddelijke natuur (2 Petr. 1:4), en wij de vrucht van de Geest zouden voortbrengen en dragen zoals liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid,

onze geest) en verstand (of intellect). Zijn die strijdig of misschien aanvullend? Want we worden toch ook opgeroepen om God lief te hebben met ons verstand?

Maar ons verstand is beperkt. Dat de mens Gods Geest gehoorzaamt en volgt, is een keuze, namelijk dat men, zónder dat je vooraf zelf rationeel hebt 'uitgerekend' of Gods weg wel goed is of na zou gaan of er misschien een betere weg is, en dus geen bewijs in handen hebt, tóch God vertrouwt.

Alleen de Heilige Geest kan openbaren wat een mens niet kan bedenken of berekenen (1 Cor. 2:10).

Geloof is niet in strijd met intellect

Maar bij het gaan van de weg van God, en wel in besef van volkomen afhankelijkheid van God, is het verstand beslist niet uitgeschakeld. Integendeel, hoewel ondergeschikt aan de morele geloofsstap, wordt het veeleer íngeschakeld. En zelfs zo dat het intellect een van de instrumenten is waarmee de mens des te meer, dieper en bewuster Gods grootheid kan ervaren. Intellect speelt dus een grote rol. Geloof is niet in strijd met het intellect.

Geloof en intellect tot eer van God

Geloof en intellect mag men dus niet als tegenstelling zien zolang het intellect zich onderwerpt aan de openbaring van God. Als een mens zich in geloof onderwerpt aan God, dan zal Gods Geest de waarheid van God ook aan het verlichte verstand laten zien dat zelfs verrukt zal zijn van de schoonheid van en de wetmatigheden in Gods schepping. Je zou kunnen zeggen

dat God juist het intellect van de mens heeft geschapen en gegeven om des te meer onder indruk te komen van Gods schepping en van de zin van het leven. Bewuste of onbewuste uitschakeling van het intellect is zelfs een verminking van de mens als beelddrager van God. Het essentiële punt is dat wij niet redeneren vanuit onze eigen intellectuele benadering met

zijn waarnemingen en maatstaven, en niet deze primair stellen. Maar het gaat erom dat wij aanvaarden dat God, die de almachtige Schepper is van het onmetelijke heelal en van een oneindige diversiteit en schoonheid in zowel het grote als het minuscule, beter dan de mens weet, wat goed is. Hij is de grote Zingever van ons bestaan, dus bij Hem moeten we zijn om te weten wat Hij met ons leven bedoeld heeft en bedoelt. Gods Woord moet dus voor ons bepalend zijn. Wij kunnen als mensen van en in de tijd met ons verstand het eeuwige niet doorgronden en bevatten.

Gods Woord de basis

Als wij het Woord van God primair willen stellen en in geloof willen aanvaarden, en daarmee ons handelen laten bepalen en onze wereldbeschouwing willen bouwen, dan zullen wij onder leiding van Gods Heilige Geest een wereld ontdekken, het Koninkrijk van God, die zoveel mooier, dieper en wonderbaarlijker en met meer zekerheid is dan wij ons nu kunnen voorstellen. Wij

kunnen daarbij denken aan 1 Cor. 2:9: "Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen, die Hem liefhebben". Dat is het perspectief van de geestelijke mens.

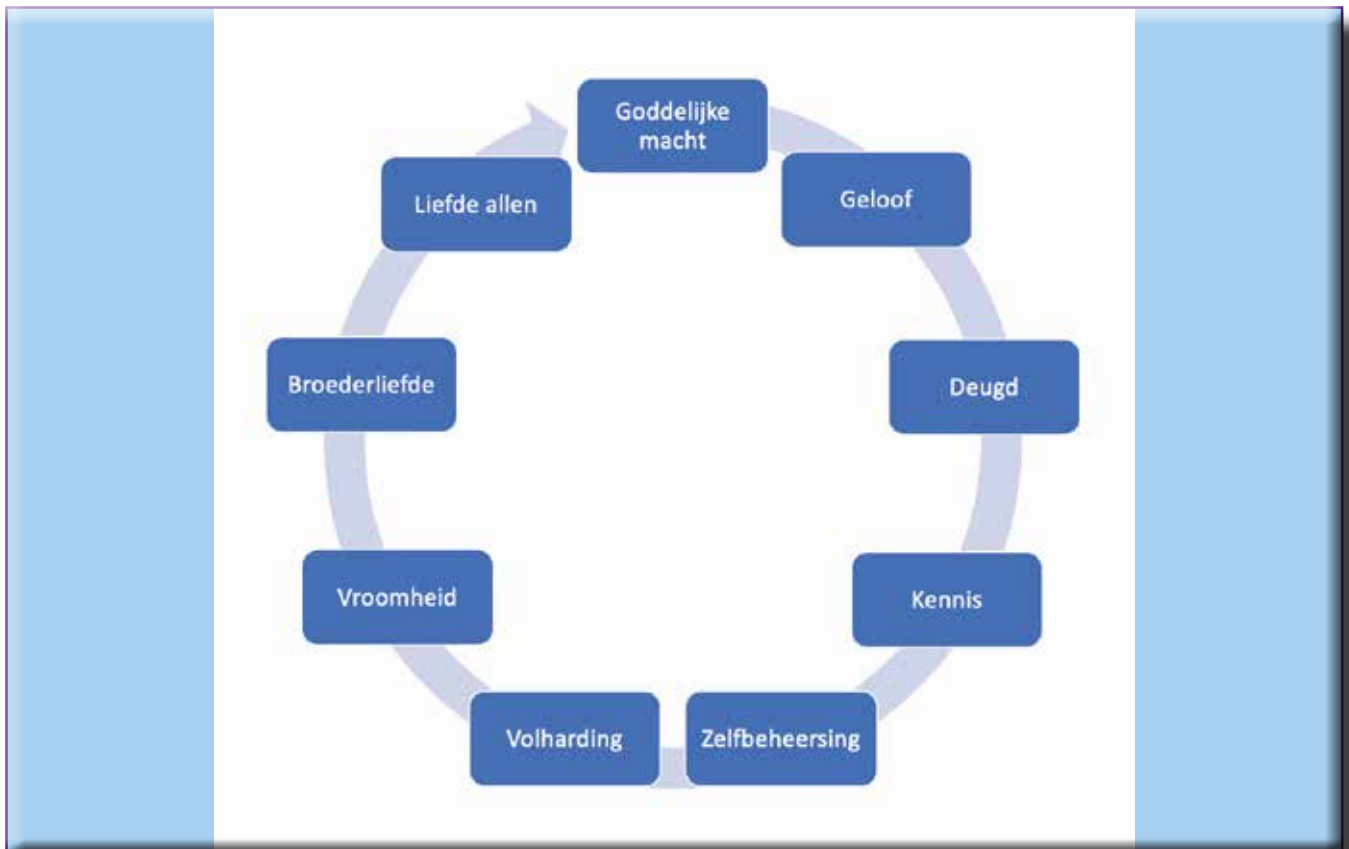
Piet Guijt

Zoetermeer, 10 augustus 2020

Literatuur:

1. Bijbel, NBG-vertaling
2. Gerard Feller, Héél de mens, deel 1. Bron: <http://www.stichting-promise.nl/psychosomatische-onderwerpen/heel-de-mens-deel-1.htm>
3. Gerard Feller, Héél de mens, deel 2. Bron: <http://www.stichting-promise.nl/psychosomatische-onderwerpen/heel-de-mens-deel-2.htm>
4. Gerard Feller, Het volmaakt emotionele leven van Jezus. Bron: <https://stichting-promise.nl/bijbelstudies-bemoedigend/het-volmaakte-emotionele-leven-van-jezus.htm>
5. Gerard Feller, Heel de mens. Bijbels Holisme in de Gezondheidszorg.
6. Watchman Nee, De geestelijke mens. Importancia Publishing, 2002
7. F. Weinreb, De Bijbel als schepping. Servire, Wassenaar, 1963
8. <https://www.ensie.nl/betekenis/geestelijk>
9. GotQuestions: <https://www.gotquestions.org/Nederlands/geestelijke-groei.html>
10. Willem Pluym, Hebreeuwse versus Griekse Bijbeluitleg, 2015

De goddelijke natuur 2Petr. 1:4-7
Uit: Bijbels Holisme in de gezondheidszorg

Channelen

Onzekerheid

In een tijd van toenemende secularisatie, eenzaamheid, corona, stress en onzekerheid wordt de moderne mens steeds meer op zichzelf gericht. Wij leven in een tijd vol problemen, spanningen en onzekerheid. Wat zal de dag van morgen brengen? Hoe zal een operatie, examen, relatie of sollicitatie, aflopen? Overleef ik een besmetting met covid-19? Welke beslissing moet er genomen worden in persoonlijk of politiek leven? Welke levenspartner, welk beroep moet men kiezen?

Na allerlei rampen, oorlogen, scheidingen, ruzies en vermissingen leven veel mensen met de bange vraag: 'Leeft mijn man, mijn zoon, mijn dochter, mijn vader nog?' De hedendaagse mens wordt steeds meer wijs gemaakt dat hij zelf controle heeft over de omstandigheden van zijn leven. Het leven zou toch maakbaar moeten zijn?

Zoektocht naar raad en hulp

Diep in het menselijk hart ligt het verlangen om de sluier over zijn leven en toekomst op de een of andere manier op te lichten. En hij zoekt naar raad en hulp in geval van moeilijkheden en beslissingen, of bij wijze van een schijnbaar onschuldig spel.

Men zoekt bewust of onbewust naar het opvullen van een geestelijke leegte. Vanuit een christelijk wereldbeeld zijn er maar twee opties: de engelen van God en de Heilige geest enerzijds en de gevallen engelen en Satan anderzijds.

Channelen, een occulte invalspoort

Channelen is een occulte vorm van zelfverwerkelijking en zelfverlossing of zoals we op een website kunnen lezen (1):

“Channelen houdt in dat je een staat van verruimd bewustzijn bereikt, waarin je contact kan maken met een gids van een hoog niveau of met je Hogere Zelf of Bron. Wanneer je channelt, bouw je een brug naar dit liefdevol, zorgzaam, doelbewust, collectief hoger bewustzijn dat God of Godin wordt genoemd, het AL dat is, of de Universele Geest.“

“Wanneer je channelt, krijg je toegang tot deze broninformatie door je te verbinden met een ‘hogere gids’ of je ‘hogere zelf’, die vanuit deze trillingen naar jou reikt en ze meer beschikbaar voor je zal maken. Je kanaal openen voor deze dimensies zal een sprong in je evolutie teweegbrengen, want channelen is een krachtig middel voor spirituele groei en bewuste transformatie.”

Helderziendheid?

Vier op de tien mensen die zich christen in Nederland noemt, gelooft in helderziendheid als een goede manier om de toekomst te voorspellen. Ongeveer 62% van de Amerikanen hangt New Age-opvattingen aan, terwijl 3% van de Amerikaanse bevolking atheïst is (2).

Vormen van channelen

Vormen van modern spiritisme zijn: spiritistische visioenen en boodschappen, tafeldans, glasdans, psychografie (automatisch schrijven), spreken in trance (in hypnotische diepe slaap), materialisatie (zgn. verschijningen van overledenen uit het dodenrijk), zielsverhuizing van levende personen, telekinese (het bewegen van voorwerpen op een afstand zonder aanwijsbare oorzaak), levitatie (vrij zweven van menselijk lichaam, apportes (verschijnen en verdwijnen van voorwerpen in gesloten ruimtes), kloppen op de muur of op de tafel, onder invloed van het dicteren door geesten automatisch schrijven of muziek maken, diagnoses en therapie bepalen. Ook het ouja bord, vaak gebruikt door jongeren, is een vorm van spiritisme.

Channelen als emo-entertainment

Spiritisme (spiritus=geest) of channelen is bijbels gezien een manier om met de verkeerde, gevallen geestelijke wereld in contact te komen. De meest voorkomende vorm is het idee dat men met de geest van overledenen in contact kan komen om zo bepaalde kennis of macht te verwerven. In overvloed bieden mediums zich aan om die contacten met de geesteswereld te ‘bemiddelen’. Er zijn talrijke astro-channels, televisie- of internetzenders waar die bemiddeling interactief aangeboden wordt. Dat dit vaak ook ordinaire geldklopperij is waarbij de

‘goedgelovige’ de dupe is, moge duidelijk zijn. Door list en bedrog, coldreading en gewenste antwoorden is dat voor velen een goed verdienmodel geworden (3). Waarzeggerij als vorm van channels wordt vaak als amusement aangeboden.

Televisieshows waarin de doden ‘spreken’, worden niet alleen maar bekeken door mensen die in spiritisme geloven. Sommige kijkers geloven niet in een geestenwereld, maar geloven wel dat sommige mediums bepaalde gaven in zichzelf zouden hebben, en weer anderen zijn alleen geïnteresseerd in de emoties van de deelnemers van de seances.

Emo-tv

De programma's sluiten naadloos aan op de emotie televisie zoals de tv-programma's Spoorloos of Vermist, die al jarenlang in de top van de meest bekeken programma's staan. Een voordeel van de waarzegprogramma's ten opzichte van programma's als Spoorloos is dat de makers geen spuurwerk en onderzoek hoeven te verrichten. De 'overledenen' melden zich gelijk als hun naam genoemd wordt en hebben er geen moeite mee dat het medium en de televisiebazen hier flink aan verdienen.

Er is geen enkel bewijs dat men de objectieve waarheid in het programma zoekt (3). In onze vaak kille rationalistische westerse wereldbeschouwing zijn mensen op zoek naar een bovennatuurlijke ervaring.

Maar het probleem is veelal dat de ervaring wordt verabsoluteerd en kritiekloos wordt gedeut. Zodra mensen een ervaring hebben die boven het alledaagse uitgaat,

zegt men 'een godservaring' gehad te hebben; vaak is het ook een gewenste, psychogene (rouw)verwerking van een trauma (3).

Onschuldige praktijken?

Men zou kunnen denken dat de eventuele 'schade' nogal mee valt en beperkt blijft tot een financieel verlies en valse troost. Niets is minder waar, de meest schadelijke gevolgen voor de 'goedgelovigen' zijn een bewuste of onbewuste initiatie (een inwijding in on-bijbels geloof) en een gebondenheid aan de gevallen geestelijke wereld, dus de demonische wereld, ook al is men zich dat niet bewust of heeft men dit contact niet zelf bewust gezocht. Het vormt een toegangspoort voor een verdere demonische beïnvloeding en is beslist geen onschuldig vermaak. Ook demonische krachten kunnen gebruik maken van de opening die 'charlatans' emotioneel geforceerd hebben.

Bidden tot overledenen

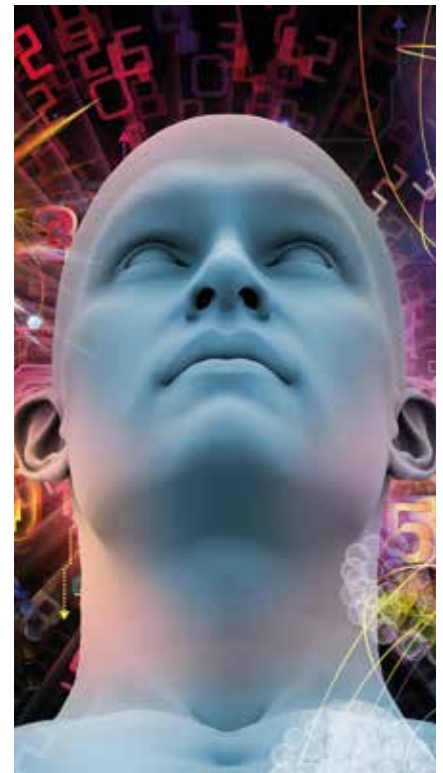
Reeds het bezoeken van een spiritistische seance of het dulden ervan in zijn huis brengt mensen onder een ban, evenals het zien van en meewerken aan spiritistische films, toneelvoorstellingen, t.v.-uitzendingen en het lezen van spiritistische literatuur. Ook het bidden vóór en tot overleden personen (bijv. 'heiligen', Maria) hoort in deze rubriek thuis.

Het is een zich openstellen voor en in contact komen met de onzichtbare wereld, waardoor leugengeesten (kunnen) binnensluipen. 'Is je deur nog op slot?' is een kinderliedje. 'Doe hem open voor God', ja, maar houdt hem gesloten voor wat niet van God komt! Geef de duivel geen voet, ja geen teen. (Ef.4:27)

Bijbelse voorbede daarentegen is het voor Gods aangezicht brengen van levende personen, via Jezus Christus alléén. De Bijbel kent alleen gebed tot de drie-enige God. Hij is ook de Enige, die oprecht, gelovig gebed kan horen en verhoren. Gebed tot overledenen, al of niet wedergeboren, is anti-bijbels en wordt uitsluitend door suggestie en/of demonen verhoord.

Profetie en waarzeggerij

Els Nannen, een pionierster in het bevrijdingspastoraat in Nederland beschrijft het verschil tussen profetie en waarzeggerij (5). Profetie en waarzeggerij komen uit een totaal verschillende bron. Een profeet Gods is iemand die spreekt, geïnspireerd en gedreven door de Heilige Geest. Een waarzegger is iemand, die spreekt, geïnspireerd en

gedreven door "waarzeggende" leugengeesten vanuit het rijk der duisternis. De Bijbel noemt valse profetie (d.i. uit eigen hart, zonder opdracht van God of uit de verkeerde geest) vaak in één adem met waarzeggerij (Jer.14: 14; Ezech.13: 1 -9; Micha3: 11; 1 Joh.4: 1). Intuïtie en demonisch-suggestieve beïnvloeding zijn volgens dr. K. Koch, een bekende Duitse zielzorger, de twee componenten van waarzeggerij.

Demonische leugengeesten

Wie zijn nood uitspreekt en hulp en raad zoekt (en die verwacht) bij een waarzegger, is onbewust innerlijk bereid alles als waarheid aan te nemen en te geloven, wat deze zegt. Deze innerlijke openheid is een invalspoort voor demonische leugengeesten én vruchtbare bodem voor de vervulling van de waarzeggerij. Het zich laten leiden door de voorspelling van de waarzegger betekent het zich laten leiden door de demonische leugengeesten, die van de waarzegger gebruikmaken. Het gevolg is, dat men onder de invloed van deze machten komt én slaaf van de verkregen waarzeggerij wordt. Bovendien kan het gevolg zijn dat je je leven gaat aanpassen aan de leugen (selffulfilling prophecy) (6).

De gevolgen

De gevolgen zijn ernstig: immuniteit t.a.v. Gods Geest en Gods Woord, een ontregeld zenuwstelsel, psychische storingen, depressies, zelfmoordgedachten, alcoholisme en andere verslavingen, een zwaar sterfbed of

tragisch einde, zintuigelijke en motorische automatismen. Maar vooral dit: God keert Zijn aangezicht af. In het Oude Testament stond de doodstraf op het spiritisme (Jes. 8:19; Lev. 20:6,27). Uitdrukkelijk heeft God ons ertegen gewaarschuwd en het ons verboden (Lev. 19:31; Deut. 18:11,12).

Leugenachtige profetie

Overigens heb ik het ook meegemaakt bij een cliënt die een tiental jaar geleden onder het motto van gebedspastoraat de 'profetie' meekreeg dat ze na 15 jaar heel ernstig ziek zou worden en als ze goed met de Heer zou leven, het dan weer goed zou komen. De persoon in kwestie kreeg jarenlang psychische klachten en moest tenslotte bevrijd worden van deze vloek, die door een broeder in de dienst werd overgebracht (5).

Openbaring alleen door Gods Woord

Wat wij over de toekomst moeten weten, heeft God ons in Zijn Woord geopenbaard. En via de weg van volkomen overgave, gehoorzaamheid en kinderlijk vertrouwend gebed wil God Zijn kinderen stap voor stap leiden en steeds meer licht geven op eigen leven, werk en toekomst. Wat God niet onthult, wil Hij om bepaalde redenen in Zijn liefde en wijsheid voor ons (nog) verborgen houden. (Deut.29:29)

De natuurlijke mens is echter niet tevreden met datgene, wat God door Zijn Woord en Geest openbaart. Hij wil méér en hij wil via een andere, eigen

weg aan de weet komen. Ouders zoeken begrijpelijk troost voor hun overleden baby. Zogenaamde boodschappen uit de hemel dat alle baby's voor eeuwig gered zijn, zijn echter niet verifieerbaar. Christenen dienen zich alleen op openbaring via Gods Woord te baseren. Het oordeel komt uitsluitend de zowel rechtvaardige als liefdevolle God toe. (Zie in voetnoot: <https://stichting-promise.nl/eigentijds-occultisme/hemel-ervaringen.htm?Itemid=24>)

Satan de vader van de leugen

Satan geeft waar God weigert, hij spreekt waar God zwijgt, maar alleen tegen de hoge prijs van beïnvloeding tot beheersing van ons leven. Alle bemiddeling van inzicht en kennis over verborgenheden anders dan door de Heilige Geest via Gods Woord, komt van de vader der leugen, die een mensenmoordenaar van den beginne is. Hij heeft maar één doel: de mens aan zich te ketenen en in het verderf te storten. In dit blad vindt u een Bijbelstudie van Douglas Groothuis over channelen.

Gerard Feller

Noten

1 <https://www.evolutie.ws/nl/opleiding-detail/opleiding-detail-cat/wat-is-channelen.htm>

2 https://cip.nl/70596-steeds-meer-christenen-geloven-deze-new-ageideeen?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=2018Dec22&mtc=

3 (lees bijvoorbeeld <https://skepsis.nl/tv-mediums/>) Cold reading ("koud lezen") is een methode om, zonder werkelijk iets over de gesprekspartner te weten, bij die gesprekspartner de indruk te wekken dat men wel iets over hem weet.

4 Gerard Feller (Promise Magazine, November 2008). <https://stichting-promise.nl/eigentijds-occultisme/waarzeggerij-als-emoentertainment.htm>

5. Els Nannen. Uit: Van occultisme tot bevrijding

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Selffulfilling_prophecy

‘Een sekspartner is slechts een swipe

Inleiding

Uit een onderzoek, uitgevoerd door Rutgers, het kenniscentrum voor seksualiteit in samenwerking met RIVM genaamd ‘Seks onder je 25ste’ in 2017, gehouden onder 20.000 jongeren, bleek dat het aantal jongeren dat een vaste monogame relatie heeft met de laatste sekspartner, in de afgelopen jaren is afgenomen.

One-night stand

Onder meisjes daalde het percentage 81 procent in 2012 naar 65 procent in 2017. Daarnaast is de laatste sekspartner voor steeds meer jongeren een one-night stand of een scharrel. Ook keurt bijna de helft van de jongeren seks zonder verliefdheid goed. (a) In 2020 zal dat percentage van 65 % waarschijnlijk verminderd zijn tot ruim onder de 50%!

Happn

Via Happn, een app à la Tinder, kun je van links naar rechts ‘swipen’, maar dan naar mensen die zich binnen een straal van 250 meter van jou bevinden om vrijblijvende seks te hebben.

De Amerikaanse ‘hooked up’, dat wil zeggen eenmalige seks zonder verwachtingen

of ‘claims’ heeft allang ook in Nederland zijn intrede gemaakt. Het is geen uitzondering meer om onder de leeftijd van 25 jaar al veertig verschillende sekspartners te hebben!.(a)

Christelijke studenten

In de E.O. Visie gaf onderzoeker Van Dijk aan dat bij een enquête bij 1500 christelijke studenten ongeveer 40% seks gehad heeft voor een eventueel huwelijk. (b) Dat percentage ligt bij meisjes iets hoger dan bij jongens. Van deze groep heeft 50% seksuele ervaring met één partner (gehad); 19% had twee bedpartners en 24% drie tot zes.

Porno als voorbeeld

De overige 7% had er nog meer. In een 24/7 pornobeschikbaarheid glijdt de seksuele moraal steeds verder weg in tal van bizarre verschijningsvormen. In het westen begint men steeds jonger met porno kijken, hoe jonger men begint (vaak 11 jaar!) hoe lastiger het later is om onderscheid in de realiteit te maken. (c) Veelal wordt de bijbelse kijk op seksualiteit als achterhaald, conservatief of preuts gekwalificeerd. Socioloog Lisa

Wade beschrijft de hooked upcultuur (one night stand) als een ‘compulsory carelessness’, een verplichte achteloosheid, dit is het idee dat seksueel ‘succes’ afhankelijk is van het niet teveel emotioneel betrokken raken bij degene waarmee je seks hebt gehad.

Geen intimiteit

Het vereist regelmatig alcoholgebruik, want als je nuchter seks hebt, betekent seks vaak wat voor je. (c) Onderdeel van de hooked up cultuur is dat je achteraf minder aardig doet met iemand waarmee je een one night stand gehad hebt als daarvoor.

Jongens spreken over de seks met vrienden in termen van: “I hammered, I nailed, I pounded, I tapped, I tore her up” meer termen die bij een bouwplaats thuis horen als met intimiteit.

In het volgende artikel beschrijft Nancy R. Pearcey de Amerikaanse sekscultuur onder studenten en de trendsetters van Silicon Valley. Zij laat zien hoe deze troosteloze cultuur levens verwoest.

en chat van je bed verwijderd'

Dualisme lichaam en geest

Ze analyseert de wortels van deze tijdgeest en laat zien dat het dualisme van scheiden van lichaam en geest hieraan ten grondslag ligt. Seksualiteit wordt gereduceerd tot een lichamelijk gebruiksvoorwerp voor eigen genot, in tegenstelling tot de bijbelse boodschap die seksualiteit ziet als een holistische verbinding tussen man en vrouw.

De hooked up-cultuur

De visie op menselijk leven en seksualiteit zijn de morele toetsstenen van onze tijd geworden. Het dagelijkse nieuws beschrijft de opkomst van een seculiere morele revolutie op gebieden als seksualiteit, abortus, hulp bij zelfdoding, homoseksualiteit en transgenderisme. Als voormalig agnost en ervaringsdeskundige wil ik laten zien hoe men in deze tijd geleid wordt naar postmoderne moraaltheorieën, die de mens devalueren en de mensenrechten vernietigen. Nergens is dit duidelijker dan in de 'hooked up-cultuur'.

'Spelregels'

De spelregels zijn: geen liefde, geen relatie, geen verplichting. Velen bewe-

ren dat de 'hooked-up cultuur' aan seks te veel belang hecht, maar in werkelijkheid geeft men aan seks te weinig waarde. Het komt voort uit een materialistische kijk op de mens als een puur fysiek organisme, aangedreven door pure fysieke drijfveren.

Geen voldoening

Geen wonder dat mensen steeds meer zoeken naar seksuele ervaringen, hoewel die, naarmate ze meer contacten hebben, geen echte voldoening geven. Een ethiek die alleen gebaseerd op 'toestemming' is niet genoeg. Er komt geen echte verandering als men zich niet bewust wordt van het wereldbeeld wat hierbij hoort. Een bijbels wereldbeeld biedt een hogere, meer bevredigende kijk op seksualiteit. Hoewel christenen vaak negatief overkomen ('overal op tegen'), is het mogelijk om mensen te bereiken met een boodschap die bevestigend is, en aantrekkelijker is dan de seculiere ethiek.

'Influencers'

De meesten van ons stellen zich de intellectuele trendsetters van Silicon Valley voor als een stelletje briljante sullige nerds die aan hun computers gekluisterd zijn

om nieuwe gadgets uit te vinden. (1) Maar in januari publiceerde Vanity Fair een uittreksel uit een boek van Emily Chang waarin werd onthuld dat de cultuur in Silicon Valley net zo seksueel losgeslagen is als veel groepen in de politiek en de media in Hollywood. (2)

De ondernemers en oprichters van technologiebedrijven organiseren regelmatig seksfeesten waar drugs gebruikt worden. Vrouwelijke technische werknemers voelen zich vaak gedwongen om aanwezig te zijn om 'vooruit te komen' in hun carrière.

Een Hobson-keuze

Maar in werkelijkheid heeft deelname aan het feest voor hun carrière het tegenovergestelde effect, omdat ze worden gereduceerd tot seksobjecten in plaats van gerespecteerd als bekwame professionals. Deze vrouwen staan voor een Hobson keuze (een Hobson-keuze is een situatie waarin iemand de vrijheid wordt gelaten om één aangeboden keuzeoptie te nemen of te laten: 'take it or leave it').

Ze verliezen carrièrekansen als ze niet naar de seksfeesten gaan, en als ze dat wel doen, verliezen ze hun identiteit en integriteit. Maar omdat het hoe dan ook hun eigen keuze was (ze ‘stemden er immers mee in’), worden hun mogelijke bezwaren afgewezen.

‘Leven’ na Harvey Weinstein

Het boek van Chang beschrijft de beerput die openging na Harvey Weinstein. Maar louter het blootleggen van schandalen levert misschien niet ‘een revolutie, een afrekening of een verandering van houding op’, waarschuwt Jim Glassman, voormalig staatssecretaris van Openbare Diplomatie en Openbare Zaken. (3) Voor echte hervormingen moeten we dieper graven.

Fysieke en emotionele intimiteit

Waar haalden de iconen van Silicon Valley hun ideeën over seks vandaan? Nou, heb je de laatste tijd de campus-date cultuur wel eens bekeken? Zo niet, dan realiseer je je misschien niet hoe leeg die is. Jongeren kennen de spelregels maar al te goed: geen liefde, geen relatie, geen verplichting. Het enige dat telt, is toestemming (alsof een akkoord om een handeling te verrichten, alles rechtvaardigt). Onderzoeker Donna Freitas interviewde honderden studenten en concludeerde dat deze cultuur ‘een drastische scheiding creëert tussen fysieke intimiteit en emotionele intimiteit’. Het leert jongeren om geen ‘rekening te houden met iemands persoonlijkheid’. (4)

kunnen houden met iemands persoonlijkheid’, zijn de seksuele relaties gezonder en bevredigender.

Het ‘hookup script’

De dualistische mentaliteit werd netjes vastgelegd door een student genaamd Naomi in het tijdschrift Rolling Stone: de omgangscultuur heeft ertoe geleid dat ‘mensen aannemen dat er twee zeer verschillende elementen in een relatie zijn, een emotionele en een seksuele, en ze doen alsof er strakke lijnen tussen beiden bestaan’. (5)

Volgens het hookup-script is seks slechts een recreatieve activiteit die kan worden afgesneden van elk element van liefde of emotionele gehechtheid. Een student, Alicia, zegt: “Hookups verlopen volgens een voorspelbaar patroon. ... Je leert alles uit te schakelen behalve je lichaam en jezelf emotioneel onkwetsbaar te maken”. Stephanie, een oudere studente, verduidelijkt dit: ‘Eerst het lichaam, dan de persoonlijkheid’. (6)

Zo’n intern dualisme uitleven is echter niet eenvoudig. In de interviews met Freitas gaven studenten toe dat ze hun betekenisloze seksuele ontmoetingen teleurstellend vinden. Ze voelen zich gekwetst en eenzaam. Ze zeiden dat ze wensten dat ze wisten hoe ze een echte relatie konden creëren waarin ze gerespecteerd worden als volwaardige mensen.

Om hun teleurstelling te onderdrukken, gaan studenten steeds meer drinken. Een student gaf toe dat zij en haar vriend zonder alcohol niet eens een gesprek konden voeren. “We vinden elkaar niet echt de moeite waard als we nuchter zijn”,

Geest lichaam ‘losgekoppeld’

Met andere woorden, zelfs als studenten de filosoof Descartes niet lezen, zijn velen afgeleden in een ‘drastische kloof’ die het cartesiaans dualisme weerspiegelt. Ze gaan ervan uit dat seksuele relaties uitsluitend fysiek kunnen zijn, losgekoppeld van de geest en emoties. Maar daarom is het zo nodig dat jongeren op een positieve manier in contact komen met de bijbelse ethiek, die hen laat zien dat men met seks niet alleen contact maakt met een lichaam maar met een totale mens. Wanneer jongeren leren hoe ze ‘rekening

vertelde ze aan de New York Times. “We kunnen letterlijk niet eens koffie met elkaar drinken”. (7)

Hookup partners worden gezien als ‘vrienden met voordelen’, maar dat is een eufemisme, omdat ze niet eens vrienden zijn. De ongeschreven etiquette is dat je elkaar nooit ontmoet om alleen maar te praten of samen tijd door te brengen. Een artikel in de New York Times legt uit: “Je houdt het gewoon puur seksueel, en op die manier hebben mensen geen gemengde verwachtingen en raakt niemand gewond”. (8)

Niets is minder waar. In hetzelfde artikel staat de tiener Melissa die depressief was omdat haar partner haar net ‘verlaten’ had. Wat seculiere ethiek hen ook probeert wijs te maken, mensen kunnen hun emoties niet loskoppelen van wat ze met hun lichaam doen. Het feit dat het hookup-script niet werkt, zou ons iets duidelijk moeten maken. Het betekent dat de hookup scene berust op een onjuiste opvatting over de menselijke natuur. Mensen proberen een dualistisch wereldbeeld uit te leven dat niet past bij wie ze werkelijk zijn. In werkelijkheid wordt de relatie tussen morele en emotionele diepgang beschadigd.

Seksonderwijs

Helaas helpt de cultuur van de volwassenen niet. Seksuele voorlichting richt zich doorgaans uitsluitend op de fysieke dimensie: op de mechanica van seks en het vermijden van ziekte en zwangerschap. Universiteiten nodigen bedrijven die seksspeeltjes maken, uit op de campus om hun waren te tonen. Pornosterren worden uitgenodigd als sprekers, met namen als Dirty Lola en the Pussy Posse. “De boodschap: wees niet saai. Wees als pornstarren”. (9) Seksuele voorlichting reduceert de betekenis van seks tot een mechanische handleiding.

Een leven vol zinloze ontmoetingen

De hedendaagse cultuur vertelt jongeren dat ze pas volwassen zijn als ze klaar zijn voor seks die vrijblijvend en emotioneel afstandelijk is. De boodschap in dit soort literatuur, schrijft Wendy Shalit, is dat degenen die seks van liefde kunnen scheiden, er helemaal bij horen:

“Ze zijn klaar om een leven vol zinloze ontmoetingen te beginnen. Omgekeerd zijn degenen die nog steeds van liefde dromen, onvolwassen en zouden ze

weer met poppen en speelgoed moeten spelen totdat ze ‘volwassen’ genoeg kunnen zijn om seksuele niet-intimiteit te zoeken”. (10)

En laten we andere segmenten van de volwassenencultuur niet vergeten die jongeren stimuleren tot vroege seksuele experimenten. Bedrijven en ondernemingen zijn medeplichtig aan het seksualiseren van steeds jongere kinderen en het produceren van een ‘slet’-stijl voor kleine meisjes, tot aan kinderkleding toe met de tekst ‘Ik ben te sexy voor mijn luiër’. Poppen zijn veranderd in ‘zwerfers’ in netkousen en uitdagende lingerie.

Seks en commercie

Adverteerders gebruiken seks om te verkopen, filmmakers gebruiken seks om kijkers te verleiden, en muzikanten maken ordinaire video’s.

De ironie is dat wanneer jongeren seksueel experimenteren, ze denken dat ze in opstand komen tegen de volwassen cultuur.

Maar in werkelijkheid volgen ze een script dat de ‘volwassenencultuur’ hen geeft. Ze vallen voor een verkooppraatje. De echte rebellie in onze tijd is het beoefenen van kuisheid. Dat vereist oprechte moed.

Het lichaam als gebruiksvoorwerp

Wat is de basis van die seculiere ethiek? Elke ethiek komt uiteindelijk voort uit

een kijk op de natuur. De sleutel tot het begrijpen van de seculiere ethiek is dat deze is gebaseerd op een materialistische kijk op de natuur.

In het cartesische dualisme werd de natuur gereduceerd tot een machine die werd bediend door blinde, materiële krachten. Descartes’ kijk op de mens werd samengevat als ‘de geest in de machine’. Hoewel Descartes zelf probeerde een theïstisch kader te behouden, werd zijn concept van de wereld als machine snel gesecculariseerd.

Zoals een recent artikel in New Yorker zei: “Het levensmotto van moderniteit” is dat “de natuur zonder bewust ontwerp is en de opkomst van homo sapiens zonder betekenis of telos (doel) is”. (11) En als homo sapiens geen betekenis of doel

heeft, is het zelf vrij om het lichaam te gebruiken zoals het wil, zonder morele gevolgen.

Hoe ziet deze amorele kijk er in de praktijk uit? In een interview zei een student: “We zijn altijd zo druk. Waarom eerst iemand leren kennen? Het is een verspilling van tijd. Als je contact maakt, kun je gewoon aan je behoeften voldoen en verder op weg gaan” (12) Deze sombere, ééndimensionale kijk op seksualiteit gaat ervan uit dat seks slechts een fysieke drang is, dus dat er geen dieper, meer holistisch verlangen is om contact met een ander te maken. Anonieme plichtmatige ontmoetingen zijn voldoende om ‘aan je behoeften te voldoen’.

Spreuken 30

We zouden dit het 'Spreuken 30'-beeld van seksualiteit kunnen noemen, met de afbeelding van iemand die overspel heeft gepleegd: "Ze eet en veegt haar mond af en zegt: 'Ik heb niets verkeerd gedaan'" (Spr. 30:20).⁽¹³⁾ Met andere woorden, seks is gewoon iets natuurlijk, net zoals eetlust. Wanneer je een seksuele honger voelt, stel je die tevreden. Geen probleem.

Het is een ontmoedigend lage kijk op seksualiteit.

De waarde van seks

Sommigen denken misschien dat seksueel hedonisme seks te belangrijk vindt, maar in werkelijkheid geeft het seks te weinig waarde. Het behandelt het lichaam als niets meer dan een fysiek organisme dat wordt aangedreven door fysieke driften. Het behandelt seks als een strikt fysieke handeling die geïsoleerd is van het rijke innerlijke leven van de hele persoon. Geen wonder dat het een spoor van gewonden achterlaat.

"Onder alle praal van vrije seks en zelfliefde is er een fundamentele overtuiging dat het lichaam niets betekent, dat het in letterlijke zin onbelangrijk is:

nietsbetekent", legt de katholieke schrijfster (en voormalige lesbienne) Melinda Selmys uit. "Je kunt er alles mee doen wat je er maar leuk aan vindt ... je kunt het om welke reden dan ook aan iedereen weggeven", schrijft Selmys. "Het is gewoon een soort gebruiksvoorwerp, een gereedschap dat je kunt gebruiken en uitwisselen voor elk doel dat je maar wilt"⁽¹⁴⁾

De geest in de seksmachine

Literatuur over de ecologiebeweging beschuldigt het cartesiaanse dualisme er vaak van ons van de natuur te vervreemden, waardoor we onze omgeving slecht behandelen en vervuilen. Ook heeft hetzelfde dualisme veel mensen van hun lichaam vervreemd, waardoor ze hun lichaam seksueel hebben mishandeld. De Lutherse ethicus Gilbert Meilaender zegt dat de milieubeweging ons heeft geleerd dat we de natuur niet mogen objectiveren, dat wil zeggen dat we 'de natuur niet moeten behandelen als een object waarover we heerschappij uitoefenen'. Toch vinden veel mensen 'het schijnbaar normaal als we het lichaam als object en gebruiksvoorwerp zien'.⁽¹⁵⁾

De wetenschap van seks

De ironie is dat de wetenschap voortdurend nieuwe bewijzen aan het licht brengt over de diepgaande onderlinge verbinding tussen lichaam en persoon. Pak een recent boek over seksualiteit op en je zult lezen over de rol die hormonen zoals oxytocine en vasopressine spelen. Wetenschappers leerden voor het eerst over oxytocine omdat het wordt vrijgegeven wanneer een moeder haar baby verzorgt. Het stimuleert een instinct voor verzorging en binding en wordt daarom vaak het hechtingshormoon genoemd.

Een chemische band

Stel je de verbazing van wetenschappers voor toen ze ontdekten dat oxytocine ook vrijkomt tijdens geslachtsgemeenschap, vooral (maar niet uitsluitend) bij vrouwen. Daarom is het verlangen om ons aan de ander te hechten als we seks hebben niet alleen een emotie, maar ook een onderdeel van onze chemie.

Het resultaat is dat zelfs indien je denkt dat je een vrijblijvende aansluiting hebt, je in werkelijkheid een chemische band creëert, of je het nu bedoelt of niet. Zoals een sekstherapeut het formuleert: "Wanneer we geslachtsgemeenschap hebben, creëren we een onvrijwillige chemischezielsband"⁽¹⁶⁾ Een columnist van het tijdschrift Glamour waarschuwt dat we vanwege hormonen 'vaak voortijdig gehecht raken'. Zelfs als je van plan bent om vrijblijvend seks te hebben, 'kunnen biochemische reacties je 'overrulen'.⁽¹⁷⁾

Ontworpen om te hechten

De belangrijkste neuro-chemische oorzaak van de mannelijke respons bij intiem seksueel contact is vasopressine. Het lijkt structureel op oxytocine en heeft een vergelijkbaar emotioneel effect. Wetenschappers geloven dat het de band met een vrouw en met nakome-

lingen stimuleert. Vasopressine wordt het monogamie-molecuul genoemd. Zoals een UCLA psychiater opmerkt: "Je zou kunnen zeggen dat we zijn ontworpen om te hechten". (18)

Zonde tegen zijn eigen lichaam

Paulus' woorden klinken vandaag nog meer als waar dan in zijn eigen tijd: "Wie seksueel zondigt, zondigt tegen zijn eigen lichaam" (1 Kor. 6:18). Seks betreft ons lichaam tot op het niveau van onze biochemie. "Weet u niet dat hij die zich met een prostituee verenigt, één is met haar in lichaam?"

Want er wordt gezegd: 'De twee zullen één vlees worden' (vs. 16). Lauren Winner aan de Duke University vertaalt de woorden van Paulus als volgt: "Weet je niet dat wanneer je met iemand naar bed gaat, je lichaam een belofte doet, of je dat nu bewust doet of niet?" (19)

De tragedie is dat wanneer mensen herhaaldelijk wisselende contacten hebben, ze ook herhaaldelijk die lichamelijke 'belofte' verbreken. Daardoor wordt diepe gehechtheid steeds moeilijker.

Dualisme is een verkeerd zelfbeeld

Zelfs als jongvolwassenen willen trouwen,

hebben ze het moeilijker om de blijvende verbintenis aan te gaan die nodig is voor een gelukkig, vervullend huwelijk. Uit een YouGov-peiling bleek dat bijna de helft van de millennials de hoop, of zelfs het verlangen voor een monogame relatie heeft opgegeven. (20)

De nieuwste wetenschap bevestigt dat de mens een onlosmakelijk geheel is. Het dualisme tussen lichaam en persoon is een verkeerd zelfbeeld. In feite is dat de reden dat alle seksuele voorlichting en deprogramming gericht op jongeren noodzakelijk is, juist omdat zij van nature niet opbloeien door losse, zinloze seksuele ontmoetingen. Ze hunkeren naar emotionele intimiteit en trouw.

Romeinse slaven en prostituees

Mensen hekelen christenen vaak als preuts en puriteinen die een negatieve kijk hebben op het lichaam en zijn functies, vooral seks. In een Salon-artikel werd gesteld dat het echte doel van de pro-life-beweging is om het vrouwen moeilijker te maken 'om een gelukkig, gezond seksleven te hebben'. Maar de waarheid is dat het christendom een veel respectvollere kijk heeft op onze psychoseksuele identiteit. Het is niet tegen

seks; het is pro-lichaam.(21)

Porneia wortel pornografie

We krijgen een duidelijker beeld van de bijbelse kijk als we iets weten van de Griekse taal waarin het Nieuwe Testament oorspronkelijk is geschreven. In verzen zoals Galaten 5:21 zegt Paulus dat christenen zich niet moeten bezighouden met porneia (de wortel van pornografie). Vertalingen gaven het woord "bras-en-slemppartijen" en in oude vertalingen "carousing" ('zuippartijen') of 'reveling' (genieten) weer, waardoor het klonk alsof de Bijbel tegen gewoon plezier en feesten was.

Recente vertalingen gebruiken de term 'hoerij' of 'seksuele immoraliteit'. Maar die uitdrukkingen zijn nog steeds te tam. Het woord porneia komt van het woord dat 'kopen' betekent, wat in de nieuwtestamentische periode 'prostitutie' of 'hoerij' betekende. En de praktijk was minstens zo ontmenselijkend als nu.

Prostituee als slaaf

In het oude Rome en Griekenland was een prostituee normaal gesproken een slaaf. Seksslaven werden vaak fysiek misbruikt. "Griekse vaasschilderijen laten zien dat mannen hen slaan, kennelijk voor de lol", zegt classicus Sarah Ruden-Horace, de toonaangevende Romeinse lyrische dichter in de tijd van Augustus, biedt aanbevelingen voor het winkelen voor je seksslaaf. (22) In vergelijking met het kopen van een paard, waarschuwt Horace dat handelaren weten hoe ze gebreken moeten verbergen, dus inspecteer je 'waar' zorgvuldig.

Herodas, een Griekse schrijver uit de derde eeuw voor Christus, vertelt over een pooier die klaagde dat een van zijn prostituees was misbruikt - ze was 'versnipperd' en 'gescheurd' door een klant die 'haar had meegesleurd en haar gek had geslagen'. Toch probeert de pooier haar onmiddellijk aan een nieuwe klant te verkopen, waarbij hij hem uitnodigt om 'je goederen op elke gewenste manier te slaan. De essentie van porneia was dan ook 'een ander mens als een ding te behandelen',

legt Ruden uit. (23) Wat de vroege lezers van Paulus moesten begrijpen, is dat het niet langer acceptabel is om een persoon als een object te behandelen. Het oude leven 'doden', zegt Paulus, met zijn porneia en andere zonden (Kol. 3:5). Het lichaam is niet bedoeld voor porneia 'maar voor de Heer' (1 Kor. 6:13).

Vanaf zijn ontstaan was het christendom niet een traditionele cultuur; het was radicaal alternatief.

Yada Yada

De eerste bijbelse passage die over seks spreekt, is het Genesisverslag van Adam en Eva: “Een man verlaat zijn vader en moeder en is verenigd met zijn vrouw, en zij worden één vlees” (Gen. 2:24). Verwijst de zinsnede ‘één vlees’ alleen naar de lichamelijke overeenkomst tussen de twee geslachten? Duidelijk niet. De verwijzing naar fysieke eenheid was bedoeld om een vreugdevolle eenheid tot uitdrukking te brengen op alle andere niveaus - gedachten, emotie en geest. De Schrift biedt een verbluffend hoog beeld van de fysieke vereniging als een vereniging van de gehele persoon.

Genesis gebruikt een charmant eufemisme voor seksuele relaties het werkwoord: kennen. ‘Adam kende Eva, zijn vrouw, en zij werd zwanger en droeg Kaïn’, haar eerste kind (4:1). Het Engelse woord ‘know’ is een vertaling van het Hebreeuwse yada, wat een diepe, ervaringsgerichte manier van weten betekent. Het is hetzelfde woord dat wordt gebruikt in de meest persoonlijke psalmen: HERE, Gij doorgrondt en kent [yada] mij’ (Ps. 139: 1). De godvruchtige koning Josia wordt in deze woorden beschreven: “Hij verdedigde de zaak van de armen en behoeftigen. ... Is dat niet wat het betekent om mij te kennen [yada]?’ , zegt de Heer” (Jer. 22:16).

Wanneer de term wordt gebruikt als seksueel eufemisme, betekent dit dat seks

bedoeld is als een diepgaande verbinding van twee personen.

De Schrift leert dat de relatie van man en vrouw zelfs de hoogste waardigheid heeft om de relatie tussen God en Zijn volk te weerspiegelen. Via de profeet Hosea zegt God tegen het volk Israël: ”Ik zal je

voor altijd met mij verloven. Ik zal u met mij verloven in gerechtigheid en gerechtigheid, in standvastige liefde en barmhartigheid. Ik zal je hecht aan me verbinden. En u zult [yada] de Heer kennen’ (Hos. 2:21). In het Nieuwe Testament wordt dezelfde beelddspraak van het huwelijk op Christus en op de kerk toegepast als Zijn bruid. In zijn visie op het einde van de wereld zegt Johannes: “Ik zag de Heilige Stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen van God, voorbereid als een bruid, prachtig gekleed voor haar man” (Openbaring 21: 2). Het verbondshuwelijk is bedoeld als een visueel beeld van de mens-God relatie.

In wat voor tijd leven we?

Het lijkt misschien een heel eind van Silicon Valley naar een bijbelse kijk op seks, maar om een verschil te maken, moeten we zien hoe ideeën met elkaar in verbinding staan. De seksuele jungle die sinds Harvey Weinstein voor ons openbaar geworden is, zal alleen worden hervormd als we teruggaan naar fundamentele beslissingen over het wereldbeeld. Aan de basis van morele kwesties ligt de vraag: in wat voor soort kosmos (tijdsgewricht) leven we? Zijn we producten van blinde materiële krachten, of zijn we het handwerk van een persoonlijke God wiens schepselen Zijn liefdevolle doel weerspiegelen?

Nancy R. Pearcey

is professor en geleerde in residentie aan de Houston Baptist University. Haar boeken omvatten Love Thy Body (Baker

Books, 2018), Total Truth (Crossway, 2008), Finding Truth (David C. Cook, 2015) en Saving Leonardo (B and H Books, 2010)
Eerder gepubliceerd 24 juni 2020 CRI Article ID: JAF4412 |

Vertaling: Gerard Feller

OPMERKINGEN

- a. <https://www.rutgers.nl/sites/rutgersnl/files/Seks%20ligt%20veel%20meer%20voor%20het%20oprapen.pdf>
- b. <https://visie.eo.nl/artikel/2013/03/40-christelijke-studenten-heeft-seks-voor-huwelijk>
- c. De Volkskrant 8 augustus 2020: Praat ook met jongens over seks door Peggy Orenstein ze sprak met honderden jongens over seksualiteit.

Noten

1. Artikel ontleend aan Nancy R. Pearcey, Love Thy Body: Het beantwoorden van harde vragen over leven en seksualiteit (Grand Rapids: Baker Books, 2018).
2. Emily Chang, "Oh, mijn God, dit is zo leuk of Ik ben het zo beu: Inside Silicon Valley's Secretive, Orgiastic Dark Side", Vanity Fair, februari 2018. Zie Nancy Pearcey, "Silicon Valley's door drugs aangedreven, geheime seksfeestjes: Nog een reden om de Hookup Culture te haten",

Fox News, 6 januari 2018.

3. James Warren, "Why the Post-Weinstein Wave May Be Be Reckoning", Vanity Fair, 22 november 2017.

4. Donna Freitas, The End of Sex (New York: Basic Books, 2013), 31, 177.

5. Janet Reitman, "Sex and Scandal at Duke", Rolling Stone, 1 juni 2006.

6. Aangehaald in Laura Sessions Stepp, Unhooked (New York: Penguin, 2007), 243; en Nancy Jo Sales, "Tinder and the Dawn of the 'Dating Apocalypse'", Vanity Fair, september 2015.

7. Kate Taylor, 'Seks op de campus: ze kan dat spel ook spelen', New York Times, 12 juli 2013.

8. Benoit Denizet-Lewis, "Friends, Friends with Benefits, and the Benefits of the Local Mall", New York Times, 30 mei 2004.

9. Alice Owens, "Mijn verkrachting heeft me ervan overtuigd dat de hookup cultuur echt in de war is", Verily, 6 juli 2015.

10. Wendy Shalit, Girls Gone Mild (New York: Rand Sunday Visitor, 2009), 85.

15. Gilbert Meilander, Bioethics: A Primer for Christians, 3e ed. (Grand Rapids: Eerdmans, 2013), 20.

16. Theresa Crenshaw, The Alchemy of Love and Lust, geciteerd in Emily Morse, Sexual Revolution and Its Victims (San Marcos, CA: Ruth Institute Books, 2015), 150.

17. Emily Morse, "Sunday Sex Tip: hoe je het casual kunt houden zonder eraan gehecht te raken", Glamour, 27 juli 2014.

18. Miriam Grossman, Unprotected (New York: Penguin, 2007), p.8.

19. Lauren F. Winnaar, Echte seks (Grand Rapids: Brazos Press, 2006), p.88.

20. Peter Moore, "Jonge Amerikanen zijn minder getrouwd met monogamie dan hun ouderlingen", YouGov, 3 oktober 2016.

21. Amanda Marcotte, "Conservatieve familieleden kunnen het geplande ouderschap 'schandaal' niet loslaten?" Salon, 5 augustus 2015.

22. Sarah Ruden, Paul onder de mensen (New York: Image Books, 2010), p.15.

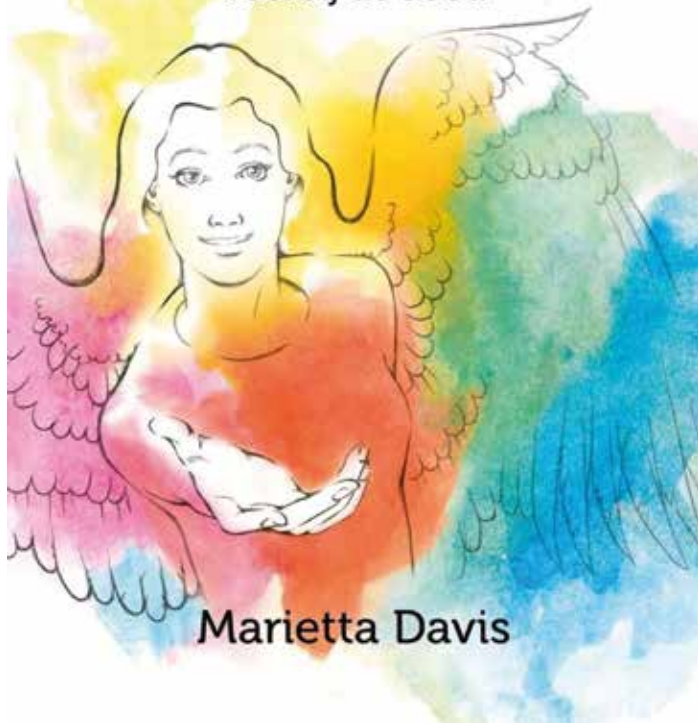
23. Ruden, Paul, 16-18

Mogen liefde en trouw je nooit verlaten,
wind ze om je hals,
schrijf ze in je hart.
God en de mensen zullen je genegen zijn
en je zult waardering ondervinden.
Spreuken 3:3-4

HEMELS

Mijn reis van negen dagen
voorbij de dood

Recensie

Marietta Davis, *Hemels Mijn reis van negen dagen voorbij de dood*

(The Grace Factory, 2e druk 2020).

Oorspronkelijke titel: *Scenes Beyond the Grave*.

Het boek *Hemels* beschrijft de bovennatuurlijke reis van de vijftienvijftigjarige vrouw Marietta Davis in de zomer van 1848. Terwijl zij tot dat moment niet gelooft in een hiernamaals, vertelt zij, wanneer ze (uit een coma?) ontwaakt een ontzagwekkend verhaal over haar reis voorbij de dood. Jarenlang was het een bestseller en nu, 150 jaar later, is haar verhaal in hedendaags Nederlands opnieuw uitgegeven. Moet het weer een bestseller worden? Ook nu is het devies: toetst alles aan Gods Woord.

Drie delen

Het boek is opgedeeld in drie delen: I De Hemel, II De Afgrond, III Op aarde. Een engel in de gedaante van een vrouw, de 'Engel van Vrede', was haar gids. Maar in de Bijbel zijn er uitsluitend mannelijke engelen.

Marietta zou tot haar eigen verbazing haar Verlosser ontmoeten in de Stad van Vrede. Maar zij was helemaal geen christen, had zich niet bekeerd tot Jezus Christus en was een ongelovige. Zij was naar eigen zeggen 'onverschillig op aarde geweest over Jezus en wat hij voor mij zou kunnen betekenen' (p. 44). Zij had God de rug toegekeerd (p.59) en dacht dat mensen niet hoefden te geloven dat Christus voor hun zonden was gestorven (p.60).

Welkom

Niettemin wordt ze welkom geheten met de woorden "Welkom, mijn lieve kind, jij bent mijn geliefde dochter in wie ik veel plezier heb" (p. 23). Kunnen dus de verzoeningsdood van de Here Jezus, en bekering overgeslagen worden om in de hemel te komen? Blijkbaar kun je ook nog in de hemel tot bekering komen.

Ze kreeg een tweede kans (p. 61). Ze had in de hemel nog steeds niet besloten waar ze voor zal kiezen (p.82). Ze erkent dat ze totaal ongeschikt is voor deze plaats (p. 86). De engel die haar begeleidt, zegt dan: "Als je teruggaat naar je eigen wereld, stel dan je vertrouwen op Jezus" (p. 88). Maar dit is de omgekeerde volgorde en strookt niet met

Hebreeën 9:27 "En zoals het de mensen beschikt is, éénmaal te sterven en daarna het oordeel". Een uitstapje naar de hemel maken om alvast te kijken hoe het daar is, om daarna eventueel te besluiten je leven aan Jezus te geven, strookt niet met de openbaring van Gods Woord.

Ze ziet een enorm kruis, waaraan haar Heer van top tot teen bloedend hing (pp. 27, 49, 84). Daarvan wordt echter geen melding gemaakt in de Bijbel (niet in de evangeliën en in Openbaring lezen we nergens het woord kruis), wel van het Lam dat geslacht is in Openbaring 3 keer, wat 29 keer genoemd is. Aan het slot van het boek *Hemels* wordt het Lam wel genoemd (pp. 164, 168).

Babyparadijs

We worden in hoofdstuk 5 gerustgesteld dat het allemaal goed komt met alle gestorven baby's. Zij verblijven in het babyparadijs, in de eerste hemel. Hiervoor wordt als bijbelse basis "Laat de kinderen gaan en houd ze niet tegen om bij Mij te komen, want voor mensen zoals zij is het hemels koninkrijk" genoemd. Deze tekst wordt vaak herhaald. Zijn alle kinderen dus gegarandeerd behouden??

In hoofdstuk 6 lezen we dat elke baby zeven zorgengelen heeft. Een babykamer is er speciaal voor ingericht is om de verstandelijke, artistieke en sociale kwaliteiten van de kleine te laten ontkiemen. Ze worden klaargemaakt voor de hogere hemelse gebieden en groeien in hun hemelse identiteit (pp. 165-167). Later worden ze in een grote koepel gebracht waar ze luidkeels halleluja's zingen.

Onwetende zielen

Onwetende zielen die nog geen kwaad kennen, worden nog steeds door engelen geholpen (p. 42). De baby's gaan hun Verlosser leren kennen, maar verlossing waarvan als kinderen niet weten wat zonde is? (p. 120). Ze moeten de tegenstelling tussen goed en kwaad leren kennen (p. 111). 'Alleen door Gods goedheid worden mensen bevrijd uit de macht van de wet, die zegt dat wie zondig is, moet sterven' (p. 47). Is bekering inderdaad dus overbodig?

Omdat de kinderen de zonde moeten leren kennen, zien zij allerlei gruweligheden van armoede, geweld, onderdrukking, pijn, verkrachting en moord met daders en slachtoffers (p. 141). Dat lijkt me echter veel te heftig voor deze jonge kinderen!

Marietta had zelf drie baby's aan de dood moeten afstaan (p. 38), maar ze leert de les dat ouders die een kind verliezen zich met hun verlies kunnen verzoenen als

ze hun verdriet aan Jezus overgeven. De taak rustte op Marietta's schouders om te vertellen wat ze in de hemel heeft gezien en geleerd.

Als we de gedachtelijn consequent doortrekken, hoeven we voortaan niet meer te rouwen om de duizenden baby's die door abortus moedwillig en vroegtijdig aan hun eind zijn gekomen, want het komt allemaal goed. En nog een andere absurde consequentie: om zeker te zijn dat je kind in de hemel komt, laat het kind dan vroegtijdig, namelijk voordat het tot het onderscheid komt van goed en kwaad, sterven.

Recht en genade

Het laatste deel van het boek is in feite een vertelling met eigen woorden, gebaseerd op de laatste hoofdstukken van de evangeliën van de kruisdood en opstanding van Jezus. Daar wordt de rechtbank geschetst tussen het Recht en Genade (mercy). Afgezien van extra maar discutabele details, was het lijdensverhaal al in de Bijbel geopenbaard. Over de droom van Pilatus' vrouw gaat hoofdstuk 24. Details worden ingevuld die in de evangeliën

ontbreken. Maar hoe betrouwbaar is deze buiten-bijbelse openbaring?

Dit boek past inderdaad goed bij 'The Grace Factory' van vertaler, illustrator en promotor Willem de Vink; ik telde in dit boek 57 keer het woord 'genade' (mercy of grace?), waarvan 30 keer de gepersonifieerde persoon 'Genade'. Die genade kan een mens pas ten deel vallen indien hij tot bekering of tot geloof komt.

Heiligt het doel de middelen?

Het doel van deze bovennatuurlijke openbaringen in dit boek lijkt om nieuwsgierige mensen te lokken om hen vervolgens het evangelie te presenteren. Sommigen zeggen door dit boek meer ontzag voor God te hebben gekregen. Zie bijvoorbeeld <https://www.youtube.com/watch?v=VMo8jqzqj-w> Dat is natuurlijk mooi, maar deze goedbedoelde doelen heiligen de middelen niet.

Niet verifieerbaar

Haar getuigenis is per definitie subjectief en niet verifieerbaar. Dit is geen gegarandeerde Goddelijke openbaring, het

lijkt eerder fictie en fantasie. In hoeverre is deze aanvulling op Gods Woord betrouwbaar en onmisbaar? Opmerkelijk en bedenkelijk is dat velen wat wél in de Bijbel staat oninteressant vinden, maar wat in de Bijbel ontbreekt hen juist wel interesseert.

Heeft de Heilige Geest als eindredacteur van de Bijbel dus fouten gemaakt? Wat het navertelde evangelie betreft, was dit dus al vanuit Gods Woord bekend. Ondanks de vele aanwezige bijbeltekstverwijzingen in dit boek kunnen deze mij niet overtuigen dat de details en nieuwe openbaringen gegarandeerd hemels zijn. Alles wat extra is, lijkt op drijfzand. Pas op voor valse troost.

W.J.A. Pijnacker Hordijk

(Bijbelstudie) Channeling

Behoeftte aan zingeving

Ieder mens heeft in meerdere of mindere mate een verlangen naar zingeving. We verlangen allemaal naar een zekerheid waarin we ons bestaan kunnen verklaren. Een doel in het leven dat ons vertrouwen geeft in omstandigheden van vreugde van lijden en van leven en dood. Dit verlangen speelt vooral in tijden van crisis zoals het verlies van een baan, de dood van een familielid of als we in ons leven te maken krijgen met belangrijke mijlpalen zoals: verhuizing, huwelijk, echtscheiding of de geboorte van een kind. Voor die zingeving kunnen we te rade gaan bij de openbaringen van God of tot vervalsingen van de waarheid van God.

Profetie is bijbels

Spreuken 29:18 Zonder profetie vervalt het volk tot bandeloosheid, wie de wet in acht neemt, is gelukkig (1). Het geloof in de drie-enige God, het evangelie van Jezus Christus en de Bijbel zijn de kenbronnen van die openbaring en voor christenen 'een parel van grote waarde' (2). Of zoals Francis Schaeffer het uitdrukte: "De oneindige en

persoonlijke God is de volkomen bron voor iedereen, Hij openbaart wat we moeten weten om verlost te worden en om Hem en onze naaste lief te hebben zoals we zouden moeten" (Matt. 22:37-40). Het christendom is een echte 'kennistraditie' zoals J.P. Moreland benadrukt heeft (4). Christen-zijn is geen kwestie van blind geloof maar van rationeel vertrouwen in de waarheid die God heeft bekendgemaakt.

Vervalsingen

Maar vervalsingen van goddelijke openbaring zijn er in een gevallen wereld in overvloed. Mensen verlangen ernaar en zoeken naar openbaringen voor hun leven die niet door God zelf zijn geautoriseerd. Daarom waarschuwt de Bijbel voor valse discipelen (Matt. 7:21-23), valse evangeliën (Gal. 1: 6-11), valse profeten (Deut. 13: 1-5; 18: 15-22), valse engelen (2 Kor. 11:14), valse leraren (2 Tim. 4: 3-4; 1 Johannes

ra friendship PURE
ndness GIVE let go
ualwisdom HOPE meditate
e guidance awareness
dance receive RELEASE
itional ENERGY JOY flow
VE gratitude relax
nnect forgive

door Douglas Groothuis

4: 1–6), valse apostelen (2 Kor. 11 : 13 – 15) en zelfs valse christussen (Matt. 24:24). Een dergelijke bron voor valse openbaring staat bekend als channelen. Channelen is een New Age-praktijk waarbij iemand fungeert als een doorgeefluik of medium voor communicatie met de doden of van een ander onstoffelijk lichaam. Deze communicatie wordt als speciaal beschouwd en gaat verder dan het normale menselijke kennen. Daarom worden ze vaak als gezaghebbend en maatgevend beschouwd.

Spiritisme

Vroeger gebruikte men voor channelen de woorden mediamieke consulten of spiritisme. Edgar Cayce (1877–1945) beweerde een medium te zijn voor spirituele openbaringen van Jezus over redding en het hiernamaals. Hij werd ook de 'slapende profeet' genoemd, omdat hij in een slaapachtige trance zou gaan terwijl hij zijn vermeende openbaringen zou geven, die overigens on-bijbelse verhalen over Jezus en onconventionele gezondheidsmiddelen bevatten (5). Het woord spiritisme wordt ook gebruikt voor contact met de doden. Deze beweging begon in de negentiende eeuw

in Amerika en leerde dat de doden op verschillende manieren met de levenden communiceren, zoals kloppen, bewegen, de tafels, geestenfotografie en meer.

A course in Miracles

Meer recentelijk werd de reeks met drie delen van A Course in Miracles (1965) genoemd, doorgegeven door Helen Schucman, die schreef wat 'Jezus' zelf aan haar dicteerde. De voormalige populaire New Age leraar en democra-

tische presidentskandidaat, Marianne Williamson, nam deze leer als de basis van haar wereldbeeld. Ze vertelt dit in haar boek 'A Return to Love' (1992) (6). Een meer intellectueel verfijnd wereldbeeld werd ontvangen door de occulte Duitse filosoof, Rudolf Steiner (1861–1925), een Goethe-geleerde, productief schrijver en oprichter van Waldorf-onderwijs. Steiner noemde zichzelf een 'helderziende' en beweerde zijn esoterische informatie te halen uit

‘de akashische. gebeurtenissen’ (7). Dit zouden gebeurtenissen uit ons collectief onderbewustzijn moeten zijn.

Sjamanisme

Traditionele of inheemse religies, vroeger primitieve religies genoemd, houden altijd een vorm van sjamanisme in, waarbij een sjamaan met geesten in contact komt om het kwaad af te weren of het goede voor zijn stam te bewerken. De geest of geesten nemen bezit van de sjamaan, die dient als intermediair tussen de geestenwereld en de mensenwereld. In die zin steunt traditionele religie ook op een soort sjamanisme. Met de opkomst van het neopaganisme wordt deze vorm van channelen aantrekkelijk voor velen die contact willen hebben met de geestelijke wereld.

Vormen van channelen

Zo zijn er nog veel meer verschillende voorbeelden van channelen. In alle gevallen beweren mensen toegang te krijgen tot kennis door hun vaardigheid om naar spirituele wezens te luisteren of door spirituele bronnen anders niet-beschikbare feiten te verzamelen. Een speciaal begaafd persoon wordt beschouwd als bemiddelaar van deze communicatie. De berichten kunnen worden gegeven aan bepaalde mensen in eenmalige situaties of ze worden gepubliceerd in boeken of verspreid via andere media.

Drie mogelijkheden

Hoe moeten we dit fenomeen verklaren? Er zijn slechts drie mogelijkheden om uit te leggen wat er aan de hand is. Ten eerste kunnen mensen nepcontact maken

met geesten of spirituele ontvankelijke mediums voor financiële of andere doeleinden. Fraude komt net zo vaak voor in religie als elders, misschien zelfs vaker.

Ten tweede kunnen mensen die channelen aan een psychische aandoening lijden waardoor ze denken dat ze spreekbuizen zijn van andere entiteiten terwijl ze in feite lijden aan een schizoïde stoornis waarbij een deel van de persoonlijkheid zich afsplitst van de andere delen en zichzelf als gescheiden van de hele persoon ziet.

Ten derde kan men in contact staan met objectief reële entiteiten die noch menselijk noch goddelijk zijn. Deze categorie bestaat uit engelen, gevallen of niet gevallen.

Communicatie met engelen

Hoewel niet-gevallen engelen in de hele Schrift verschijnen en met mensen communiceren, hebben ze geen menselijke bemiddelaar nodig om te spreken of te handelen. De engel Gabriël sprak bijvoorbeeld in de tempel met Zacharia over zijn zoon, Johannes de Doper (Luc. 1: 8–20). Engelen dienden Jezus nadat Hij werd verleid door de duivel in de woestijn, maar we weten niet wat ze bespraken (Matt. 4:11).

In het licht hiervan heeft het idee dat iemand “een engel raadpleegt als tussenpersoon” (wat ongeveer twintig jaar geleden een trend was) geen bijbelse betekenis en zou het daarom moeten worden verworpen. Channelen en engelenactiviteit zijn twee verschillende zaken.

Demonen

Gevallen engelen zijn demonen of boze geesten; ze volgen Satan zelf, die 'de vader van de leugen' is (Joh. 8:44). Jezus wierp hen vaak uit en bevrijdde mensen tijdens Zijn aardse bediening en bestreed de duivel zelf toen Hij werd verzocht in de woestijn (Matt. 4: 1-11; Luk.4: 1-13). Judas vertelt ons iets over hen: "De engelen die hun gezagsposities niet hebben behouden maar hun juiste woning hebben verlaten, deze heeft hij in duisternis gehouden, gebonden met eeuwige ketenen voor oordeel op de grote dag" (Judas 6; zie ook 2 Petr. 2: 4).

Bedrieglijke werkers

Niettemin zijn de duivel en demonen vandaag actief in de wereld, zoals Paulus ons waarschuwt bij het schrijven over valse leiders. "Want zulke mensen zijn valse apostelen, bedrieglijke werkers, vermomd als apostelen van Christus. En geen wonder, want Satan vermomt zich als een engel van het licht. Het is dan ook niet verwonderlijk dat zijn dienaren zich ook voordoen als dienaren van gerechtigheid. Hun einde zal zijn wat hun acties verdienen" (2 Kor. 11: 13-15; zie ook 1 Joh. 4: 1-6).

Necromantie

De Bijbel veroordeelt de communicatie met de doden, dat bekend staat als necromantie. Dit omvat enkele soorten channelen. God zegt dit door Jesaja, de profeet: "Wanneer men jullie vraagt om de geesten van doden te raadplegen en naar fluisterende en mompelende waarzeggers te luisteren - elk volk raadpleegt toch zijn goden en vraagt de doden toch om raad voor de levenden? - ga dan alleen af op dit onderricht, op Mijn getuigenis. Spreek uitsluitend volgens deze woorden waartegen geen bezwering bestand is" (Jes.8: 19-20).

De heks van Endor

In de Mozaïsche wet zei God: "Keer u niet tot mediums of spiritisten, want u zult door hen worden verontreinigd. Ik ben de HEER, uw God" (Lev. 19:31). In zijn door zonde veroorzaakte wanhoop verzocht koning Saul de heks van Endor om de geest van de overleden Samuël op te roepen om de profeet te vragen naar het lot van Saul in de strijd. Samuël verscheen en veroordeelde Saul opnieuw, omdat hij zich van de Heer had afgekeerd (zie 1 Sam. 18: 16-19).

Zoals Stephen Dempster schrijft: 'De diepten waarin Saul was gezonken bij het zoeken van raad bij een heks, bewijzen de profetische woorden van Samuel toen hij leefde en Saul voor het eerst veroordeelde vanwege zijn ongehoorzaamheid':

"Weerspanning is even erg als toverij en eigenzinnigheid is even slecht als afgodendienst" [1 Sam. 15:23] (9). Het meest uitgebreide verbod op occulte activiteiten in de Bijbel is een waarschuwing voor de Israëlieten om niet te zijn als de heidense naties die zij verdreven hadden. Alle vormen van occultisme, inclusief communiceren met de doden of andere geesten, zijn strikt en streng verboden. Het is de goed om deze passage volledig te citeren:

Deut.18:9-13

"Wanneer u in het land komt dat de Heer, uw God, u geven zal, mag u de verfoeilijke praktijken van de volken daar niet

De profeet Jeremia waarschuwde ook voor valse openbaringen: "Dit zegt de Heer van de hemelse machten, de God van Israël: Laat je niet misleiden door je profeten en waarzeggers. Hecht geen geloof aan hun dromen; ze dromen slechts wat jullie wensen. Wat ze jullie in Mijn Naam profeteren zijn leugens. Ik heb hen niet gezonden, spreekt de Heer." (Jer.29:8-9)

Gevolgen occultisme

Wanneer de apostel Johannes schrijft over de definitieve staat van de verlost en niet-verlosten, heeft hij duidelijke uitspraken over elke occulte praktijk, waaronder channelen: "Gelukkig zijn zij

navolgen. Er mag bij u geen plaats zijn voor mensen die hun zoon of dochter als offer verbranden en evenmin voor waarzeggers, wolkenschouwers, wichelaars, tovenaars bezweerders en voor hen die geesten raadplegen of doden oproepen. Want de Heer verafschuwt mensen die zulke dingen doen en om die verfoeilijke praktijken verdrijft Hij deze volken voor u. U moet volledig op de Heer, uw God, gericht zijn" .

Misleiding, valse profeten

Waarom toch moeten we ons verre houden van deze occulte terreinen? Hoewel een nadere verklaring ontbreekt, mogen we geloven dat ook dit verbod echt tot ons bestwil is, zodat we niet in gebondenheid vallen maar vrij blijven.

die hun kleren wassen: zij kunnen over de levensboom beschikken en zullen de stad door de poorten binnengaan. Buiten is de plaats voor de honden die zich bezighouden met toverij en ontucht, met moord en afgodendienst voor iedereen die de leugen koestert en ernaar handelt" (Op.22:14-15).

Betrouwbare openbaring

Als mensen hebben we niet genoeg aan onszelf, en zeker in onze tijd heeft ieder mens een zekere en betrouwbare openbaring buiten zichzelf nodig om zijn leven richting te geven, maar we moeten onder geen beding contact zoeken met de gevallen geestelijke wereld. Immers de zesenzestig boeken van de Bijbel zijn Gods allerbeste communicatie met ons

over wat het belangrijkste voor ons is voor tijd en eeuwigheid.

Sola scriptura

Lees wat Paulus aan Timotheus schreef: “Elk van God ingegeven Schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust” (2Tim. 3:16-17).

Waarom zouden we genoegen nemen met de namaak van de channeling-praktijken als God Zelf Zijn waarheid aan ons bekend heeft gemaakt door Zijn Woord en Geest?

Douglas Groothuis, PhD.,

is hoogleraar filosofie aan Denver Seminary en de auteur van twaalf boeken, waaronder *Unmasking the New Age* (IVP, 1986), *Confronting the New Age* (IVP, 1988), en *Jesus in a Age of Controversy* (Harvest House, 1996).

Vertaling: Gerard Feller

NOTEN

1. Bijbelcitaten uit de New International Version.

2. Matt. 13:45–46 KJV.
3. Zie e.g., Francis A. Schaeffer, *He Is There and He Is Not Silent* (Carol Stream, IL: Tyndale House Publishers, 1972, 2001), 1, 11–12.
4. Zie Douglas Groothuis, “Christianity as a Knowledge Tradition,” in *Loving God with Your Mind: Essays in Honor of J. P. Moreland*, ed. Paul Gould and Richard Brian David (Chicago, IL: Moody Press, 2013).
5. Zie Douglas Groothuis, *Jesus in an Age of Controversy* (Eugene, OR: Wipf and Stock, 1996), 195–99.
6. Marianne Williamson, *A Return to Love* (New York: HarperCollins, 1992). En zie “A Course in Miracles: ‘Christian’-Glossed Hinduism for the Masses”, CRI Statement DC720. Zie ook: <https://stichting-promise.nl/eigentijds-occultisme/is-eeen-cursus-in-wonderen-uit-god-of-niet.htm>, <http://www.equip.org/PDF/DC720.pdf>. Zie ook Douglas Groothuis, “What Is This Thing Called Love? Marianne Williamson Runs for President,” *Juicy Ecumenism*, September 13, 2109, <https://juicyecumenism.com/2019/09/13/marianne-williamson/>.
7. Zie Groothuis, *Jesus in an Age of Controversy*, 81, 201–202. <https://context.reverso.net/vertaling/engels-nederlands/akashic>
8. On traditional religion, zie “Traditional Religions: Introduction and African Religions,” Winfried Corduan, *Neighboring Faiths*, tweede editie (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2013).
9. Stephen Dempster, “What’s Up with the Witch of Endor?” *Perplexing Passages*, June 15, 2015, Gospel Coalition, <https://www.thegospelcoalition.org/article/whats-up-with-the-witch-of-endor> Zie ook: <https://stichting-promise.nl/bevrijdings-pastoraat/spiritismeendor.htm>

Is het schadelijk om kinderen over de hel te vertellen?

Inleiding

“Godzijdank, heb ik nog nooit persoonlijk ervaren hoe het is om echt en oprecht en diep in de hel te geloven”, schrijft de bekende atheïst dr. Richard Dawkins, “maar ik denk dat het aannemelijk kan worden gemaakt dat zo’n diepgeworteld geloof ertoe zou kunnen leiden dat een kind er een langduriger mentaal trauma aan overhoudt dan aan een lichamelijke mishandeling” (1). Dawkins acht het waarschijnlijk dat uit onderzoek zou blijken dat een dergelijk geloof schadelijker is dan het seksuele misbruik dat hij als kind heeft ervaren.

Misbruik?

Is het verkeerd (schadelijk) om kinderen over de hel te vertellen? Hoewel het zo is dat bepaalde manieren om kinderen over de hel te vertellen onder de categorie ‘misbruik’ zouden kunnen vallen, lijkt Dawkins erop te wijzen dat elk geloof in de hel wezenlijk gevaarlijk is voor het mentale welzijn van een kind.

Deze verklaring weerspiegelt toch wel iets van de tijdgeest. Immers als mensen worstelen wij met het concept van de eeuwige verdoemenis, en ervaren het als iets waarbij wij als moderne mensen ons zeer ongemakkelijk voelen.

Moderne afkeer geloof in de hel

Denken over het concept van een hel in termen van impact op de geestelijke gezondheid, is hiervan een indicatie. Je zou kunnen zeggen dat onze geest meer

dan ooit op aardse dingen is gericht; we kunnen onze mentale gezondheid behouden, maar onze onsterfelijke ziel verliezen. Het is dus belangrijk om de bronnen van onze moderne afkeer voor het geloof in het bestaan van de hel te begrijpen, want deze maken deel uit van de bolwerken die kenmerkend zijn voor onze tijd.

Door deze bronnen kritisch te onderzoeken, kunnen we leren hoe we kinderen het beste kunnen onderwijzen over de bijbelse leer over de hel, want als we (ondanks de afkeuring van Dawkins) onze kinderen niet over de hel vertellen, zou dát een ernstiger ‘misbruik’ zijn.

Dawkins’ eschatologie

Dawkins kan kinderen geen eschatologische oriëntatie bieden die voor de geest gemakkelijker is. Want is het ook niet een bron van mentale angst om te (moeten) geloven dat hun een onontkoombaar niet-bestaan te wachten staat na de dood?

De eeuwige kwellingen van de hel zijn inderdaad angstaanjagend, maar als ze in verband met het evangelie worden onderwezen, dan blijkt dat het mogelijk is om door dat evangelie van Jezus Christus volledig aan de hel te ontsnappen, in tegenstelling tot de zinloze vernietiging waarover het atheïsme spreekt. Daarom is het zo triest dat Dawkins het theïsme, het

geloof in God, vergelijkt met een infantiele waan. Daarentegen prijst hij wel dit zinloze atheïsme omdat het volgens hem de mensheid in staat zou stellen ‘de huilebalkfase te verlaten en eindelijk volwassen te worden’ (2), ogenschijnlijk om deze onvermijdelijke toekomst van het niets en het zinloze tegemoet te kunnen treden. Je vraagt je af hoe dit minder schadelijk zou kunnen zijn voor het mentale welzijn van een kind.

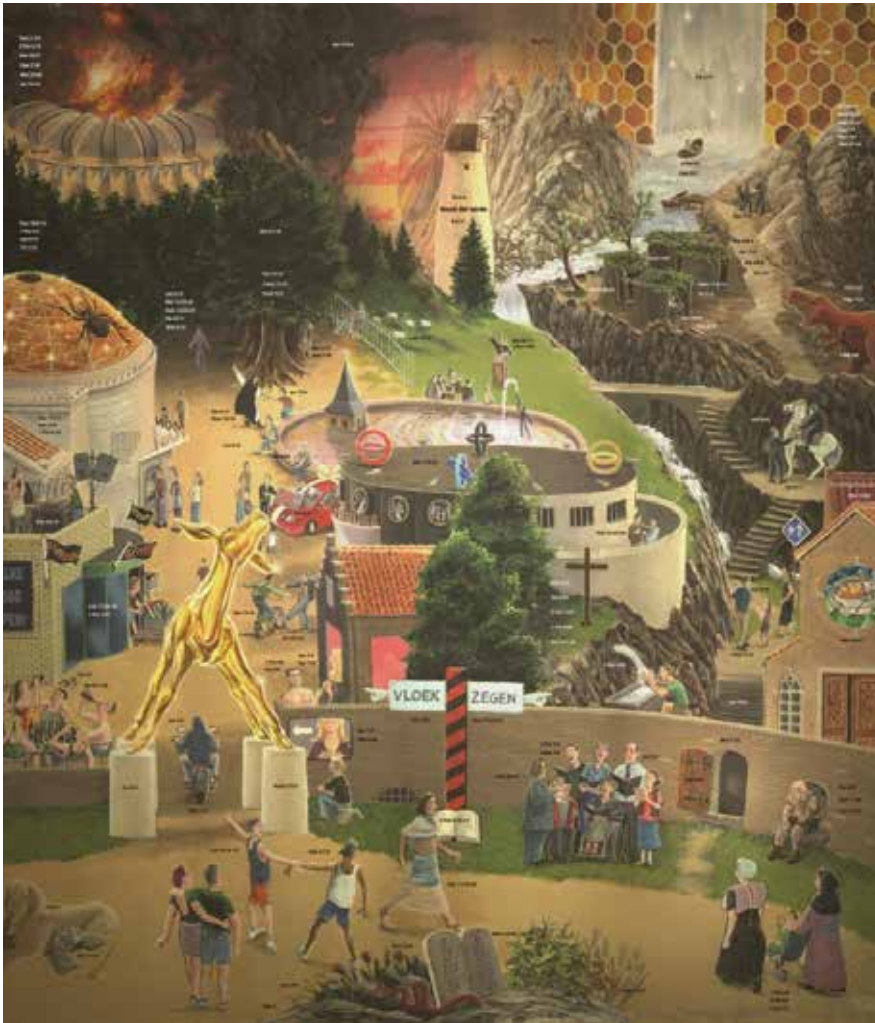
Moderne barrières

Toch staat Dawkins niet alleen in zijn walging over en ongeloof in de hel en Gods laatste oordeel. Door de eeuwen heen hebben christenen geprobeerd deze te bagatelliseren of ronduit te ontkennen. De meest populaire moderne versie is Rob Bell’s boek *Love Wins*, waarin Gods rechtvaardige oordeel wordt opgeofferd aan een verkeerd begrip van Zijn liefde.

Ingebed in Dawkins’ zelfgenoegzame retoriek en, in mindere mate, de slechte exegese van mensen als Bell, zijn twee van de moderne veronderstellingen aanwezig, die onze moeite met de hel veroorzaken, namelijk a) een blind vertrouwen in de menselijke vooruitgang en b) een onvolgende besef van de ernst van zonde,

Peter Kreeft

In zijn boek *‘Every Thing You Ever to Know Know about Heaven, but Never Dreamed of Asking’*, stelt Peter Kreeft dat een van de grootste belemmeringen voor het accepteren van de bijbelse leer van de

hel, een irrationeel geloof in morele vooruitgang is. Het is misschien wel de meest dominante mythe van onze tijd, wat Kreeft noemt “ons algehele structurerende concept, onze ongefundeerde veronderstelling” (3). Het is verbazingwekkend dat deze mythe is doorgedrongen, gezien de wreedheden van de vorige eeuw.

Desondanks blijven we ongelooflijk naïef over zonde en de gevolgen ervan. Kreeft zegt het bondig: “We zijn nog steeds net als de naïeve Chamberlain in München als het op de ziel aankomt” (4).

Tim Keller

Wat dit geloof in vooruitgang drijft, is een valse overtuiging dat we meer dan in het verleden weten over wat goed is. We geloven niet langer in een bovennatuurlijke ordedie aangeeft dat zonde de mens vervormt en dat gerechtigheid de mens herstelt. In zijn boek *The Reason for God* merkt Tim Keller op dat de Ouden geloofden dat “als je die metafysische orde schond, er even ernstige gevolgen waren als wanneer je de fysieke realiteit schond door je hand in een vuur te steken” (5).

Moderniteit keert dit principe om met zijn opvatting dat de natuurlijke wereld alles

is wat er is, en dat het kan worden aangepast aan onze wensen en verlangens. Tegenwoordig hebben we de neiging om afkeer te hebben van elke uiting van schaamte, alweer uit bezorgdheid voor onze geestelijke gezondheid. Barmhartigheid en vergeving worden benadrukt door het verwaarlozen of negeren van andere deugden, zoals gerechtigheid en rechtvaardigheid.

Barmhartig en rechtvaardig

Zeker, in onze cultuur lijkt het er vaak op dat barmhartigheid en rechtvaardigheid niet kunnen samengaan. Deels komt dat omdat we niet langer een beroep doen op de bovennatuurlijke orde die wél wijst op het kunnen samengaan ervan. De deugden worden afzonderlijk gezien.

Ze dwalen rond in onze wereld en brengen schade toe, zoals G.K. Chesterton opmerkte, omdat we niet langer een objectief middel hebben waarmee we hun essentie kunnen begrijpen. “Zo geven sommige wetenschappers om waarheid; en hun waarheid is meedogenloos”, schrijft Chesterton, “en sommige menslievende personen bekommeren zich alleen om medelijden, maar hun medelijden ... is vaak onwaarsachtig” (6).

De mythe van de vooruitgang

Dit creëert een gebrekkig beeld van zowel goed als kwaad en van hun relatie met elkaar. “Dat Dawkins het misbruik dat hij onderging, bagatelliseert, weerspiegelt dit. Om de realiteit van de hel te begrijpen, moeten we de mythe van vooruitgang weerstaan en ons realiseren dat onze visie op goedheid verduisterd is, vooral met betrekking tot onszelf.

Kreeft herinnert ons eraan dat zelfs de grootste heiligen nooit hun diepe zondigheid en de verschrikkelijke toestand van hun ziel, los van Christus, hebben bevestigd. “Denken we dat we meer dan zij weten over ‘het mysterie van de ongerechtigheid?’” vraagt Kreeft (7). Net zoals “Socrates, de wijste man, weet dat hij niets weet” (8), weten de besten onder ons dat ons “hart bedrieglijker is dan alle dingen” (9).

Het onderwijzen van kinderen

Hoe moeten we in het licht van deze valse aannames, onze kinderen over de hel vertellen? Een goede bijbelse onderwijzing over Gods karakter als de bron van alles wat goed is, is essentieel om de hel te begrijpen. Kinderen moeten een diep besef krijgen van alle aspecten van Gods eigenschappen zodat ze de gevolgen van het afwijzen van Hem kunnen begrijpen. De hel mag nooit los worden besproken van een beeld van wie God is, zoals het beste is getoond in Jezus, die “het beeld is van de onzichtbare God, de eerstgeborene van de hele schepping” (10).

Wat Jezus leerde

In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, is het felle oordeel van God uit het Oude Testament ook aanwezig in het Nieuwe Testament, maar die zien we regelmatig in onderricht van Jezus. We zijn geneigd dit te vergeten, vooral gezien het feit dat de kerk de neiging heeft om Zijn genade te benadrukken boven Zijn gerechtigheid.

Populair instinct

Chesterton schrijft dat deze nadruk “is geïnspireerd door een perfect klinkend populair instinct”, want “de meeste armen hebben het heel moeilijk en de meeste mensen zijn arm, en voor de massa van de mensheid is het belangrijkste om overtuigd te zijn van het onvoorstelbare mededogen van God” (11).

We zien dit mededogen in de evangeliën. Toch is dit niet alles wat we zien. Behalve dat Jezus de zieken genas, voor de armen zorgde en in “bijna hart-

verscheurende schoonheid Zijn medelijden met onze gebroken harten” uitdrukte, was het ook de bedoeling van Jezus om het kwaad in die harten aan het licht te brengen (12).

Jezus gebruikt metaforen voor de hel

Het laatste oordeel is een thema waar Jezus keer op keer over sprak, en Hij schilderde het lijden van degenen die Hem afwezen, allesbehalve zachtzinnig. Hoewel Hij metaforen gebruikte om de hel te beschrijven, dienen deze alleen om het onbegrijpelijke ervan te vergroten in termen van wat we hier en nu weten.

Hij beschreef het als vuur, duisternis en eeuwige uitsluiting uit Gods aanwezigheid. Hoewel de precieze details beperkt zijn, zijn ze voldoende om duidelijk te maken dat het een plaats is van pijniging en vernietiging. Deze harde leringen kunnen niet los worden gezien van Zijn hele missie, want “het belangrijkste dat Hij ging doen, was sterven” om ons een ontsnapping te bieden (13). De hel is onlosmakelijk verbonden met Zijn Kruis.

Praktische suggesties

Verbeeldingsvolle betrokkenheid is hierbij onmisbaar omdat het ons helpt om meer abstracte doctrines van het geloof uit te werken. Het heeft hier een enorme waarde om kinderen te leiden naar een echt begrip van de zelfopgelegde aard van de hel en de gevolgen van het afwijzen van God.

Dit is ongetwijfeld wat Jezus deed in al Zijn gelijkenissen over de hel. Het boek ‘De laatste strijd’ van C. S. Lewis biedt voor jonge kinderen een heldere kijk op zonde, oordeel en het hiernamaals, terwijl de meer complexe thema’s van zijn boek ‘De grote scheiding’ vooral door oudere tieners kunnen worden aangepakt

Bespreek het binnen de context

Verbloem de verontrustende aspecten van de hel niet voor uw kinderen, maar nogmaals, bespreek het altijd binnen de context van het goede nieuws. Het is het beste dat uw kinderen in een veilige omgeving over de hel te horen, en dat ze in het gesprek de vrijheid hebben om vragen te stellen.

Binnen het kader van Gods eigenschappen

Afhankelijk van de leeftijd van het kind moeten de gruwelijke details van de hel gedoceerd en gedoseerd worden. Bespreek de verschillende metaforen die Jezus op een leeftijds geschikte manier met uw kinderen gebruikt, waarbij u de discussie altijd binnen het kader van al Gods eigenschappen houdt, dus zowel Zijn gerechtigheid als Zijn goedheid, barmhartigheid en liefde. Bereid ze voor op uitspraken zoals die van Dawkins, want daarin zitten de verborgen vooronderstellingen van onze cultuur die ze zeker zullen tegenkomen. Help ze hier op een heldere en betrokken manier over na te denken.

De realiteit van de hel

Een vraag die zich waarschijnlijk zal voordoen, betreft het lot van ongelovige vrienden. Kreeft noemt dit het probleem van de precieze ‘bevolkingsstatistieken’ van de hel, en merkt op dat Jezus ons deze niet geeft, behalve dat hij ons waarschuwt: “wijd is de poort en breed de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die

daardoor ingaan” (15). We kunnen onze kinderen vertellen dat de realiteit van de hel de noodzaak van het evangeliseren onderstreept.

Een leven lang “nee”

Het is niet de wil van de Heer dat iemand verloren gaat, en Hij verheugt zich over het vinden van een verloren schaap (16). Tot slot moeten we kinderen leren dat de hel niet een plaats is waar we onverwachts in terecht komen, en dat we dan hopeloos vast komen te zitten. Nee, het is een plek waar mensen terechtkomen die hun leven lang “nee!” tegen God hebben gezegd. De gruwelijke omstandigheden in de hel zijn door henzelf veroorzaakt.

Hel en het kruis

Spreek met kinderen over de realiteit van hel zonder te wijzen op de gave van redding door Jezus Christus zou inderdaad verkeerd en zelfs schadelijk zijn. Wat nog belangrijker is, het zou niet eens waar zijn. In Christus zijn onze Rechter en onze Verlosser één. In tegenstelling tot Dawkins kunnen en mogen we niet vergeten dat Degene die in zulke duidelijke metaforen sprak over de kwellingen van de hel, ook

Kinderen tot zonde verleiden

Degene is die eet met belastinginners en zondaars, ons aanbiedt om onze lasten te dragen en ons met de meest geruststellende woorden stimuleert om moed te vatten en niet bang te zijn. Onze rechter huilde als een moeder die huilt om haar kinderen over Jeruzalem, een stad die Hem slechts een paar dagen later zou veroordelen als een misdadiger die gekruisigd moest worden.

Met betrekking tot kinderen noemt onze Rechter enkele van Zijn hardste uitspraken voor de persoon die de kinderen tot zonde verleidt: “Het zou beter voor hem zijn om een grote molensteen om zijn nek te laten bevestigen en te verdrinken in de diepte van de zee” (17).

De Bijbel geeft aan dat wij als mensen de vrijheid hebben om ons aan Gods morele orde te houden, maar ook de vrijheid om die te kunnen schenden. Thomas C. Oden merkt op dat “de leer van de hel de waarde en waardigheid van de menselijke vrijheid en de hoge kosten van het misbruiken ervan heel duidelijk maakt” (18).

De hoge prijs aan het kruis

Het wijst ook op de hoge prijs van het offer van onze Heer aan het kruis. We zien **Literatuur**

dan dat de realiteit van de hel zo verweven is met het evangelie dat het proberen om het te verwijderen noodzakelijkerwijs de hele gave teniet doet. C. S. Lewis beschreef deze spanning in zijn boek ‘Het probleem van pijn’ toen hij schreef:

‘Er is zoveel genade en toch is er de hel’ (19). In het boek van C.S. Lewis zegt Beaver over Aslan tegen de kinderen nadat ze Narnia waren binnengekomen: “Wie heeft er iets gezegd over veilig? Natuurlijk is hij niet veilig. Maar hij is goed. Hij is de koning, zeg ik je” (20).

Auteur: Rebekah Valerius

is studente in het MA Cultural Apologetics-programma aan de Houston Baptist University en maakt deel uit van het Mama Bear Apologetics Ministry-team. Ze is moeder en geeft thuisonderwijs aan twee kinderen.

Vertaling: Piet Guijt

Dit artikel is eerder geplaatst 12 juni 2020 Christian Research Institute CRI Article ID: JAF4413

1. Richard Dawkins, "Physical Versus Mental Child Abuse," Richard Dawkins Foundation, January 1, 2013, <https://www.richarddawkinnet/2013/01/physical-versus-mental-childabuse/>.
 2. Richard Dawkins, "Thought for the Day," BBC Radio, January 2003, quoted in Alister McGrath, *The Dawkins Delusion?* (Downer's Grove, IL: 2007), 19.
 3. Peter Kreeft, *Everything You Ever Wanted to Know about Heaven, but Never Dreamed of Asking* (San Francisco: Ignatius Press, 1990), 226.
 4. Kreeft, *Everything*, 226.
 5. Tim Keller, *The Reason for God*, (New

York: Dutton, 2008), 71.
 6. K. Chesterton, *Orthodoxy* (Peabody, MA: Hendrickson Christian Classics, 2006), 26.
 7. 2 Thess. 2:7, quoted in Kreeft, 223.
 8. K. Chesterton, *The Everlasting Man* (Tacoma, WA: Angelico Press, 2013), 176.
 9. Jer. 17:9.
 10. Col. 1:15.
 12. Chesterton, *The Everlasting Man*, 161.
 13. Chesterton, *The Everlasting Man*, 161.
 14. Chesterton, *The Everlasting Man*,

178.
 15. Matt. 7:13.
 16. Luke 15:7.
 17. Matt. 18:6.
 18. Thomas C. Oden, *Classic Christianity* (New York: HarperCollins, 1987), 829.
 19. S. Lewis, *The Problem of Pain* (San Francisco: HarperCollins, 2001), 121.
 20. S. Lewis, *The Lion, the Witch and the Wardrobe* (New York: HarperCollins, 1978), 81.
 Zie ook: <https://stichting-promise.nl/bijbelstudie-geestelijke-kennis/de-hel-helpen-verhelderen.htm>

Complementaire geneeswijzen en de Bijbel

OUDEWATER – Christelijke zorgprofessionals en kerkgemeenschappen moeten beter worden toegerust als het gaat om complementaire geneeswijzen. Ze moeten weten wat de bronnen zijn van wat regulier gangbaar is en toegang krijgen tot beproefde bijbelse alternatieven, in het belang van hun cliënten. In het najaar gaat daarom een nieuwe opleiding van start: Complementaire geneeswijzen en de Bijbel.

Inschrijven en inloggen in de digitale leeromgeving is per direct mogelijk.

Complementaire geneeswijzen en de Bijbel is een unieke opleiding voor christelijke zorgprofessionals, pastoraal werkers en lifecoaches. Zij kunnen de opleiding deels online volgen met behulp van zelfstudie en deels op locatie met andere cursisten, onder leiding van een ervaren docent. De opleiding is op hbo niveau en wordt gefaciliteerd door opleidingsinstituut Gezond & Weldoen

(www.gezondenweldoen.nl). De lessen op locatie (4 dagen) worden gegeven door gastdocent Gerard Feller van stichting Promise (www.stichting-Promise.nl) in Oudewater. De studiebelasting bedraagt ca. 75 uur, gedurende minimaal 3 maanden.

Unieke combinatie neuropsychologie en pastoraat

“Met de opleiding willen we helderheid geven over de oorsprong van complementaire of alternatieve behandelwijzen en bijbels geïnspireerde alternatieven verstrekken. Waar het om gaat, is dat God de Schepper de eer krijgt die Hem toekomt, omdat wij erop vertrouwen dat Hij als liefdevolle Vader het beste met ons en onze cliënten voor heeft.

Wat in de Bijbel staat, is waar. Als we onze Schepper willen eren dan betekent dit onder meer kleur bekennen, grenzen stellen en niet klakkeloos meegaan in wat seculier gangbaar is,” aldus Rosaline

Ratering McDonald van Gezond & Weldoen.

“Uniek van de opleiding is ook dat wetenschappelijke kennis van de neuropsychologie inzichtelijk wordt gemaakt vanuit bijbelse kernwaarden zoals geestelijke volwassenheid, identiteit, relationele vaardigheden en dat er een praktische vertaling wordt geschetst richting pastoraat. De kerk als gemeenschap heeft een belangrijke rol met betrekking tot relationele vaardigheden en genezing.

Aanmelden / kosten

Men kan zich per direct inschrijven voor een eerstvolgende opleiding en zich per direct via de digitale leeromgeving van Gezond & Weldoen thuis goed voorbereiden op de lesdagen op locatie. De digitale leeromgeving wordt gefaciliteerd voor educatieve uitgeverij WebEdu in Leiden (ISO gecertificeerd). De kosten van de opleiding inclusief de lesdagen op locatie, boeken en toegang tot de digitale omgeving bedragen dit jaar 695,- euro per cursist, exclusief 21% btw, incl. certificaat (kennismakingsaanbod). Cursusdata: 3,10,24 November en 8 December.

Voor informatie en aanmelden mail naar: opleidingen@gezondenweldoen.nl

'Groen licht' Promise Magazine 2021!

De laatste jaren is het steeds de vraag of we met het Promise Magazine nog door kunnen gaan. We merken dat het aantal abonnees fors is gedaald, maar ook dat er meer bemoedigingen zijn én vragen om door te gaan met het blad, niet alleen online maar ook fysiek 'op de mat'.

Ook voor 2021 hebben we, mede door enkele belangrijke giften en bezuinigingen, weer een sluitende begroting kunnen vaststellen. We zijn iedereen bijzonder dankbaar die door gebeden of giften dit weer mogelijk gemaakt heeft. We zien daarin ook Gods hand en leiding. We gaan na dit nummer alweer de 37ste jaargang in met onze opdracht: "Het toetsen van allerlei maatschappelijke en geestelijke stromingen en denkwijzen, vooral op medisch en sociaal gebied aan het Woord van God, de Bijbel". We richten ons daarbij vooral op vier belangrijke onderdelen van die opdracht:

'geestelijke stromingen, apologetiek, pastoraat en ethiek.' De volgende tekst geeft inhoud aan onze opdracht en bediening:

"Elke schrifttekst is door God geïnspireerd en kan gebruikt worden om onderricht te geven, om dwalingen en fouten te weerleggen en om op te voeden tot een deugdzzaam leven, zodat een dienaar van God voor zijn taak berekend is en voor elk goed doel volledig is toegerust" (2 Tim. 3:16).

Vanzelfsprekend willen we ook met het blad online verdergaan. Als abonnee heeft u ook online toegang tot 24 eerder uitgekomen Promise Magazines, talrijke brochures, E-books en honderden artikelen. U kunt ook alle magazines als pdf downloaden. We stellen ook in het komende jaar uw reacties, bemoedigingen en suggesties zeer op prijs. Zoals u weet, wordt al het werk voor het blad op vrijwillige basis en onbetaald gedaan.

Blijvend steun nodig

Maar om door te gaan, hebben we uw steun in de vorm van een abonnement, gebed en gift nog steeds hard nodig. Wilt u ook helpen met het winnen van nieuwe abonnees en verspreiding van het magazine?

Hartelijk dank!

Gerard Feller

WillemJan Pijnacker Hordijk

Piet Guijt

Colofon

Het blad "Promise" is een uitgave van stichting Promise en verschijnt 4 maal per jaar.

Het doel van de stichting is de verkondiging van het evangelie van Jezus Christus.

Het toetsen van allerlei maatschappelijke en geestelijke stromingen en denkwijzen, vooral op medisch en sociaal gebied aan het Woord van God, de Bijbel.

Het publiceren via het blad "Promise" van geschriften en of Bijbelstudies met bovengenoemd doel.

De stichting is interkerkelijk en heeft als grondslag, zich daarbij alleen te laten leiden door de Bijbel, waarvan ze gelooft dat alleen dit het geïnspireerde Woord van God is en alleen onfeilbaar gezag heeft.

We geloven dat God deze wereld zo lief heeft, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft om onze straf op de zonde te dragen, opdat wij, indien we in Hem geloven eeuwig met Hem mogen leven en ook nu dagelijks Zijn aanwezigheid mogen ervaren. Door middel van diverse activiteiten van de stichting willen we deze boodschap uitdragen

Redactie

Gerard Feller, Oudewater

drs. W.J. Pijnacker Hordijk, Delft

drs. Piet Guijt, Zoetermeer

Vormgeving Gerard Feller

Druk: MullerVisual, Mijdrecht

foto's: www.dreamstime.com

ISSN: 1383-0295

verschijnt 4 x per jaar

Abonnement 2020: € 25,- per jaargang

(inclusief abonnement online)

Abonnement online 2020: € 12,- per jaargang

St.Promise

Lange Burchwal 80, 3421 SM Oudewater

Tel. 0348 - 563359

e-mail: stichtingpromise@gmail.com

internetpagina: www.stichting-promise.nl

IBAN ING: NL10INGB0004906197

BIC ING: INGBNL2A

IBAN Rabobank: NL58RABO03916.83.071

BIC Rabobank: RABONL2U